

Mee(r) doen

Beleidsnota Wet maatschappelijke ondersteuning 2008 - 2011

Gemeente Nieuwkoop

**gemaakt in samenwerking met de gemeenten
Alkemade & Jacobswoude en Rijnwoude**

Voorlegging na inspraak

20 november 2007

Inhoudsopgave

Inleiding		pag. 4
Leeswijzer		pag. 5

Deel I

Algemeen

Hoofdstuk A	De Wet maatschappelijke ondersteuning	pag. 7
Hoofdstuk B	Definities	pag. 12
Hoofdstuk C	Probleemschets	pag. 15
Hoofdstuk D	Werkwijzen	pag. 20
Hoofdstuk E	Financiën.	pag. 26
Hoofdstuk F	Kwaliteitszorg	pag. 29
Hoofdstuk G	Resultaten van de inspraak	pag. 35

Deel II

Visie, beleid en doelstellingen ten aanzien van de prestatievelden

Prestatieveld 1	De sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten	pag. 39
Prestatieveld 2	Ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden	pag. 46
Prestatieveld 3	Informatie, advies en cliëntondersteuning	pag. 54
Prestatieveld 4	Het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers	pag. 61
Prestatieveld 5	Algemene maatregelen die deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren	pag. 67

met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem bevorderen

Prestatieveld 6	Het verlenen van individuele voorzieningen	pag. 72
Prestatieveld 7	Het bieden van maatschappelijke opvang en bestrijden van huiselijk geweld	pag. 76
Prestatieveld 8	Openbare Geestelijke GezondheidsZorg (OGGZ)	pag. 81
Prestatieveld 9	Verslavingszorg	pag. 84
Bijzondere doelgroep	Ex-gedetineerden	pag. 89

Bijlage

Bijlage 1	Verklaring gebruikte afkortingen	pag. 91
Bijlage 2	Belangrijkste adviezen en opmerkingen inspraakavond Wmo 25 september	pag. 92

Inleiding

De Wet maatschappelijke ondersteuning voegt een aantal grote verantwoordelijkheden toe aan de al grote gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Maar voor de gemeente Nieuwkoop betekent uitvoering van de Wmo vooral dat bestaande taken en/of voorzieningen worden uitgevoerd onder een nieuwe paraplu met bestaand geld. Er komt vanuit het rijk geen geld voor extra/nieuwe initiatieven. De verantwoordelijkheid leggen bij gemeenten, en dus ook bij onze gemeente, is mede ingegeven door de zorg dat de kosten van zorg in de toekomst onbetaalbaar hoog worden. De door het Rijk overgehevelde budgetten zijn alleen dán toereikend als de gemeente in staat is het beroep op betaalde zorg in absolute zin terug te dringen.

De overdracht van verantwoordelijkheden naar gemeenten gaat bij Wmo veel verder dan bij andere wetten, die gemeenten in medebewind uitvoeren. De Wmo vraagt namelijk óók van gemeenten een gedragswijziging te bewerkstelligen bij haar inwoners.

Te bewerkstelligen dat men uit vrije wil:

- Mee(r) gaat doen op het gebied van zorgbehoefte-signalering bij mede-inwoners.
- Mee(r) gaat doen aan vrijwilligerswerk.
- Mee(r) gaat doen aan mantelzorg.
- Mee(r) gaat doen aan de opvang van zorgbehoevende ex-gedetineerden
- Mee(r) gaat doen aan de opvang van zorgbehoevenden in het algemeen.

Dit vraagt van de gemeente niet zozeer uitvoering. Dit vraagt stimuleren, coördineren, ondersteunen, faciliteren. En bovenal vraagt dit 'uitstralen', voorbeeldgedrag, aanspreken op gedrag, steunen in gedrag. Dit vraagt samenwerking creëren mét inwoners en tússten inwoners.

En daarmee is de Wmo niet zomaar een nieuwe wet: het is een nieuwe uitdaging. Het is:

Mee(r) doen

Mee(r) doen begint met burgerparticipatie: daarom heeft Nieuwkoop voorafgaand aan de opstelling van deze beleidsnota, in april en in september 2007, twee Wmo-conferenties/inspraakavonden georganiseerd en de voorlopige Adviesraad Wmo om advies gevraagd. De resultaten daarvan vindt u terug in deze beleidsnota.

Leeswijzer

Er is voor gekozen om deze beleidsnota zodanig te presenteren dat de lezer niet noodzakelijk hoeft terug te grijpen op eerdere documenten.

Om de lezer snel door eerder gegeven informatie heen te loodsen en om een duidelijk onderscheid aan te brengen in de soorten informatie is er voor gekozen deze beleidsnota op te bouwen in twee delen: deel I bevat algemene informatie, deel II gaat specifiek in op elk van de prestatievelden. Tot slot zijn twee bijlagen bijgevoegd.

Deel I
Algemeen

A. De Wet maatschappelijke ondersteuning

A.1 De Wet maatschappelijke ondersteuning

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) legt de zorg voor de ondersteuning van de zwakkeren in de samenleving bij die samenleving, bij de 'civil society'¹. De gemeente is eindverantwoordelijk.

**Wmo = zorg voor de zwakkeren in de samenleving
ligt bij die samenleving**

**De eindverantwoordelijkheid
ligt bij de gemeente**

De zorg voor de zwakkeren is door de Wmo samengevat in negen prestatievelden:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in, en leefbaarheid van, dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers, daaronder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers;
5. het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch –psychisch- probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. het bieden van maatschappelijke opvang waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd;
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen en
9. het bevorderen van verslavingsbeleid.

¹ Civil society is een systeem van verbanden waar mensen vrijwillig deel van uitmaken. De verbanden in een civil society vallen buiten de sfeer van 'gevestigde' verbanden, zoals overheid, de markt en de verbanden van familie en vrienden. Civil society gaat uit van betrokkenheid van burgers bij de publieke zaak, vergroting van maatschappelijk zelfbestuur, minder overheidsbemoeienis, beperking van commerciële invloeden en versterking van gemeenschapszin en tolerantie

Niet expliciet onder een van de prestatievelden vallend is de nazorg van ex-gedetineerden. Ook een verantwoordelijkheid van gemeenten door de Wmo.

De Wmo vervangt:

- De Welzijnswet
- De Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg)
- De Huishoudelijke Verzorging uit de AWBZ
- Enkele subsidieregelingen uit de AWBZ (o.a. mantelzorgondersteuning, diensten bij wonen met zorg)
- Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)

A.2 Achtergrond en doel Wmo

Het Rijk beoogt met de Wmo het sociale kapitaal dat aanwezig is in de vorm van vrijwilligers, particulier initiatief en informele zorg, te versterken en te voorkomen dat de kosten van zorg onbetaalbaar hoog worden.

Wmo: vermijden dat de kosten van zorg onbetaalbaar worden

Het doel van de Wmo is 'Mee(r) doen', alle burgers doen meer mee aan alle facetten van de samenleving:

- Mensen die dat kunnen, moeten zelf oplossingen bedenken voor problemen die zich voordoen. Er wordt een groot beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van mensen en op maatschappelijke binding tussen mensen.
- Gemeenten moeten een samenhangend stelsel van ondersteuning en voorzieningen aanbieden aan burgers die niet (goed) in staat zijn om zelf of met hulp van anderen te participeren.
- De AWBZ blijft aanwezig voor langdurige, zware en onverzekerbare zorg.

A.3 Het opstellen van de beleidsnota

De Wmo verplicht onze gemeente om voor een periode van ten hoogste vier jaar een beleidsnota op te stellen, waarin de hoofdzaken van het te voeren beleid zijn opgenomen. De gemeenten Alkemade & Jacobswoude, Nieuwkoop en Rijnwoude hebben samen opgetrokken door het opstellen van een basisdocument. Elke van deze gemeenten heeft dat basisdocument aangevuld met de lokale aandachtspunten, waardoor nu deze eigen beleidsnota ter besluitvorming voor ligt.

**Wmo = er moet een beleidsnota komen.
De aspecten die daarin aan de orde moeten komen,
worden voorgeschreven door de Wmo²**

² art 3

A.4 Wmo tot nu toe

Aan deze beleidsnota is een lang proces voorafgegaan. Ruim voor de ingangsdatum van de Wmo, 1 januari 2007, is de gemeente gestart met de voorbereiding van de invoering van deze wet. In de startfase kregen met name de nieuwe taak, het verstrekken van Hulp bij het Huishouden (prestatieveld 6), en het overdragen van de Wvg naar de Wmo, veel aandacht. Daartoe diende veel geregeld te worden, zoals het opstellen van de

Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning, het verzorgen van de aanbesteding van de hulp bij het huishouden en het inrichten van een uitvoeringsorganisatie, met name de inrichting van een Zorgloket. Door de inzet van alle betrokkenen kreeg iedereen die daarvoor geïndiceerd was op 1 januari 2007 de benodigde zorg.

Wmo: per 1/1/2007 huishoudelijke hulp een verantwoordelijkheid van de gemeente. Gereed. Ook Wmo-zorgloket gereed.

Vervolgens werd de aandacht verlegd naar de Wmo in zijn volle breedte. Zowel naar de filosofie van de wet “mee (kunnen) doen” als naar de negen prestatievelden.

Duidelijk is dat er (behalve hulp bij het huishouden) nog geen sprake is van geheel nieuwe beleidsterreinen voor de gemeente. De problematiek binnen de beleidsterreinen verandert natuurlijk ook niet door de komst van de Wmo. Wel krijgt de gemeente op een aantal beleidsterreinen méér verantwoordelijkheid. Daardoor is de Wmo aanleiding tot bezinning op meerdere gemeentelijke beleidsterreinen en stimuleert de Wmo samenhang in beleid en samenwerking tussen partijen³, zowel intern als extern.

9 Prestatievelden/beleidsterreinen. De beleidsterreinen zijn níet nieuw, de problemen ook niet. De verantwoordelijkheid wél.

Voorafgaande aan deze beleidsnota is een kadernotitie opgesteld, waarin de te maken strategische keuzes voor het Wmo-beleid zijn aangegeven. Deze is door de gemeenteraad vastgesteld op 19 juli 2007. Voor achtergrondinformatie wordt verwezen naar die kadernotitie.

De door de Raad op 19 juli 2007 vastgestelde kadernotitie is richtinggevend voor de beleidsnota

Aan de raad zijn onder meer de volgende vragen gesteld:

- op welke wijze wil de gemeente beleid formuleren?
- Welke rol wil de gemeente vervullen bij het uitvoeren van de Wmo?
- Wil de gemeente op de achtergrond de regie voeren of juist meer op de voorgrond?
- Aan welke beleidsonderwerpen of prestatievelden geeft de gemeente prioriteit?

³ Zo ontstaat door de Wmo samenwerking tussen de beleidsterreinen Jeugd, Openbare Orde en Veiligheid en Toezicht en Handhaving, maar ook tussen beheer openbare ruimte en Welzijn.

Deze beleidsnota is in concept voor inspraak opengesteld en ter advies voorgelegd. Inspraak geschiedt volgens de inspraakverordening van de gemeente Nieuwkoop en door het houden van een 2e Wmo-conferentie, op 17 september j.l.. Tevens is advies gevraagd aan de (tijdelijke) Adviesraad Wmo.

**Inwoners van de gemeente én de (tijdelijke) Adviesraad
Wmo hebben inspraak gehad bij de totstandkoming van
deze beleidsnota**

In de Wmo⁴ wordt aangegeven dat de gemeente bij beleidsontwikkeling advies moet vragen aan de vragers van maatschappelijke ondersteuning, zich goed moet vergewissen van de behoeften van de kleine doelgroepen en in het algemeen inwoners en overige belanghebbenden moet betrekken bij de beleidsontwikkeling.

**In een apart voorstel zal een voorstel gedaan worden voor
het instellen van een permanente Adviesraad Wmo
waarmee Nieuwkoop aan de wettelijke eisen
voor inspraak en inbreng zal voldoen**

A.5 Visie op maatschappelijke ondersteuning

De Wmo legt de verantwoordelijkheid voor diegenen in onze gemeente die extra zorg en ondersteuning nodig hebben bij de gemeenschap.

De eigen verantwoordelijkheid van de burger staat daarbij voorop. Als het niet lukt om het zelf op te lossen, zoekt de burger steun, hulp, bij de eigen omgeving.

De gemeente heeft tot taak een maatschappelijke structuur te creëren waarbij de lokale gemeenschappen zich verantwoordelijk voelen voor

- het zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen van diegenen voor wie dat steeds problematischer wordt,
- een goede opvoeding van de jeugd,
- het zorg dragen van voorzieningen,
- het opvangen van verslaafden, ex-gedetineerden, slachtoffers van huiselijk geweld
- de geestelijke gezondheid van mededorpsbewoners

De gemeente schept daarvoor de randvoorwaarden. Zij doet dat door te stimuleren, door ondersteunende structuren in te (doen) richten op het gebied van wonen, zorg en welzijn, maar vooral door een sfeer te creëren in de dorpen en kernen waarin bewoners zich prettig voelen en zich verantwoordelijk voelen voor zorgbehoefte-signalering voor zichzelf en voor elkaar, zónder betuttelend te zijn.

Pas als de burger niet in staat is zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen, pas als de omgeving geen steun (meer) kan geven, kan een beroep worden gedaan op de overheid.

⁴ artt. 11 en 12 en artikel 3 lid 4 onder f

Deze ondersteuning krijgt vorm door de inzet van beleidsmiddelen op het gebied van zelfredzaamheid, participatie, leefbaarheid en sociale samenhang.

Uitgangspunt is en blijft dat verantwoordelijkheden niet worden overgenomen. De gemeente fungeert als allerlaatste vangnet.

Nieuwkoop heeft de ambitie haar inwoners mee te nemen in deze ontwikkeling. Dat kan door voort te bouwen op de geweldige leefkracht van de grote en kleine kernen in haar gemeente. Door deregulering van gemeentelijke verantwoordelijkheden ten gunste van de eigen kracht van de kernen.

Door gebruik te maken van de zeer vele, door de gemeente zeer gewaardeerde vrijwilligers. Door mantelzorgers te ondersteunen. En dat kan door ondersteuning te bieden aan burgers en gemeenschap in het algemeen. Zonder daarbij hún verantwoordelijkheden over te nemen.

Wmo is ook: burgerparticipatie. Burgerparticipatie is een brede, algemene term voor alle activiteiten die de overheid onderneemt om burgers te betrekken bij haar activiteiten. Trefwoorden zijn: zelf & actief, iedereen doet mee, sociale samenhang, voor elkaar opkomen, niet bevoogden, voor elkaar zorgen, met elkaar zorgen, een gemeente die zich verantwoordelijk voelt, de gemeente als regisseur, de organisaties passen zich aan.

Tenslotte is Wmo ook samenwerking. Samenwerking met andere gemeenten. De problematiek is té groot om alleen te doen. In deze samenwerking moet wel voldoende aandacht blijven voor de eigen bewegingsvrijheid van Nieuwkoop ten opzichte van regionale alternatieven.

Aandachtspunt is en blijft daarbij: wanneer houdt het praten op en ga je over tot actie, wanneer grijp je in?

In deze beleidsnota wordt bij de behandeling van elk prestatieveld deze visie, toegespitst op het betreffende prestatieveld, verder uitgewerkt.

B. Definities van de prestatievelden

B.1 Omschrijving prestatieveld 1: De sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

Sociale samenhang uit zich in de wens en de behoefte om voor elkaar op te komen: de 'civil society'. Civil society is een systeem van verbanden waar mensen vrijwillig deel van uitmaken. De verbanden in een civil society vallen buiten de sfeer van 'gevestigde' verbanden, zoals overheid, de markt en de verbanden van familie en vrienden. Civil society gaat uit van betrokkenheid van burgers bij de publieke zaak, vergroting van maatschappelijk zelfbestuur, minder overheidsbemoediging, beperking van commerciële invloeden en versterking van gemeenschapszin en tolerantie

Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten.

B.2 Omschrijving prestatieveld 2: Ondersteuning van jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden

De gemeente is onder de Wmo verantwoordelijk voor het (doen) geven van advies en ondersteuning bij problemen die zonder ondersteuning kunnen leiden tot een verhoogd risico op ontwikkelingsachterstand, tot schooluitval of tot criminaliteit, maar waarbij de zorg op grond van de Wet op de Jeugdzorg (nog) niet nodig.

Gemeenten kunnen bij dit beleidsterrein aansluiting zoeken bij de vijf functies van het lokaal preventief jeugdbeleid: informatie en advies, signaleren van problemen, toegang tot het hulpaanbod, licht-pedagogische hulp en coördinatie van zorg.

B.3 Omschrijving prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning

Met informatie, advies en cliëntondersteuning wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning (informatie en advies) en op de ondersteuning van de burger als cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem (cliëntondersteuning). Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen zoals een individueel advies, hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag en gerichte ondersteuning.

B.4 Omschrijving prestatieveld 4 Het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers

Vrijwilligerswerk wordt omschreven als werk dat onbetaald en 'onverplicht' in enige vorm van georganiseerd verband wordt verricht ten behoeve van anderen en/of de samenleving. Vrijwilligerswerk wordt onderscheiden in zorggerelateerd vrijwilligerswerk en overige vrijwilligerswerk

Mantelzorg wordt omschreven als langdurende zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

B.5 Omschrijving prestatieveld 5: Algemene maatregelen die deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem bevorderen

Prestatieveld 5 heeft tot doel: het 'bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem. In dit prestatieveld wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente behoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft.

De gemeente rekent tot de algemene maatregelen ook algemene collectieve voorzieningen, hoewel collectieve voorzieningen niet altijd vrij toegankelijk zijn⁵. De aanname is dat een goede collectieve voorziening de druk op duurdere individuele voorzieningen vermindert.

B.6 Omschrijving prestatieveld 6: Het verlenen van individuele voorzieningen

Dit prestatieveld richt zich op inwoners met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het gaat hier om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Of men 'toegang' heeft tot een dergelijke voorziening hangt echter altijd af van de individuele kenmerken van de persoon met een beperking.

Voorzieningen waaraan gedacht kan worden zijn woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, rolstoelen, hulp bij het huishouden, maaltijdvoorziening, sociale alarmering, klussendiensten, algemeen maatschappelijk werk en dagbesteding voor ouderen.

⁵ Voorbeelden daarvan zijn de Rijnstreekhopper (vrij toegankelijk voor iedereen, maar niet iedereen betaalt dezelfde prijs) of de cursussen en diensten van de thuiszorgorganisatie (alleen toegankelijk voor leden). Een voorbeeld van een vrij toegankelijke collectieve voorziening is bijvoorbeeld de 'rolstoelpool' in de kern Nieuwkoop, waar iedereen die tijdelijk een rolstoel nodig heeft, gebruik van kan maken.

B.7 Omschrijving prestatieveld 7:

Het bieden van maatschappelijke opvang en bestrijden van huiselijk geweld

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Huiselijk geweld is bedreigen, slaan, dwingen iets te doen wat men niet wil doen binnen de thuissituatie.

B.8 Omschrijving prestatieveld 8:

Openbare Geestelijke GezondheidsZorg (OGGZ)

Onder het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg wordt nagenoeg hetzelfde verstaan als hetgeen in de Wet collectieve preventie volksgezondheid hieronder werd verstaan. Te weten: het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

B.9 Omschrijving prestatieveld 9: Verslavingszorg

Verslavingsbeleid zoals het in de Wmo omschreven doelt op ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding van overlast door verslaving.

B.10 Bijzondere doelgroep: ex-gedetineerden

De zorg voor ex-gedetineerden richt zich op die ex-gedetineerden die zorgbehoefteig zijn: verslavingszorg nodig hebben, een identiteitsbewijs, huisvesting.

C. Probleemschets ten aanzien van de prestatievelden

In hoofdstuk A zijn de 9 prestatievelden/beleidsterreinen genoemd die de Wmo bestrijkt. Ook is daar aangegeven dat de beleidsterreinen niet nieuw zijn binnen onze gemeente, en de problemen ook niet.

In hoofdstuk B is van elk van de 9 prestatievelden een uitgebreidere definitie gegeven.

In dit hoofdstuk wordt een globale probleemschets gegeven bij elk prestatieveld. Wat zijn eigenlijk de problemen op elk beleidsterrein. En wat is de omvang van het probleem in onze gemeente.

C.1 Probleemschets ten aanzien van prestatieveld 1: 'De sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten'

Binnen onze dorpen en kernen is een grote gemeenschapszin. Dat uit zich bijvoorbeeld in het bloeiende verenigingsleven. De gemeenschapszin wordt versterkt doordat in de vele kernen nog vaak familieverbanden aanwezig zijn. Toch is de individualisering van de maatschappij niet aan ons voorbij gegaan. De economische noodzaak om elkaar te helpen in het dagelijkse leven viel in de laatste decennia van de 20ste eeuw weg, de jeugd vertrok en vertrekt nog steeds uit het dorp voor studie of werk. Een jeugd die vaak niet eens meer kan terugkeren naar de oude kern, door een gebrek aan betaalbare woonruimte. Daardoor is de sociale samenhang de laatste jaren afgenomen, familieverbanden worden steeds vaker doorbroken.

Met het afnemen van de economische noodzaak om elkaar te helpen is men ook zorgbehoefte-signalering bij elkaar steeds meer als betuttelend en bemoeizuchtig gaan ervaren.

Een tendens van de laatste jaren is dat er bij senioren door de toenemende vergrijzing een stuk welzijn, in de zin van zich gelukkig voelen, verdwijnt als vereenzaming ontstaat en hulpbehoefte toeneemt. De maatschappij komt steeds meer tot inzicht dat de oplossing daarvoor niet in alle gevallen door plaatsing in een zorginstelling gevonden moet worden, maar dat de oplossing tóch gezocht moet worden in het kunnen blijven wonen in de eigen woonomgeving. Een afname van de leefbaarheid, onder meer door het vertrek van voorzieningen uit de kleinste kernen, maakt dat niet gemakkelijker.

Ook verdwijnt welzijn waar de zorgbehoevende niet de ruimte of de tijd meer heeft om zijn eigen 'ik' (terug) te vinden. Het slachtoffer van huiselijk geweld dat een veilig dak boven zijn hoofd zoekt. De ex-gedetineerde die op vrijdagavond niet weet waar hij of zij terecht kan. Maar ook: de radeloze ouder die even niet weet wat de meest verstandige aanpak is bij de opvoeding van zijn kind. De jongere die een hangplek zoekt, maar níet bij die andere jongere. Het ontbreken hiervan leidt maar al te vaak tot overlast en daardoor een afnemende leefbaarheid in een of meer van de kernen.

Toch zijn er ook positieve ontwikkelingen⁶. Boven hetgeen jongeren al doen aan vrijwilligerswerk, bij scouting, sportverenigingen, in jeugdorganisaties, zie je steeds vaker dat andere jongeren ook 'goed willen doen'. Dat 'goed doen' gebeurt dan niet in de vorm van het 'klassieke' vrijwilligerswerk, maar door vrijwilligerswerk dat individueel ingevuld kan worden, (telkens) eenmalig is en een 'beloningselement' bevat in die zin dat de jongere, in zijn eigen beleving, iets terug ziet van zijn inspanning, een beloning krijgt⁷. Een 'dankjewel' is in dat kader óók beloning.

Het Sociaal en Cultureel Planbureau signaleert overigens bij bredere lagen van de bevolking 'een explosieve groei van het individuele activisme'. Ook marktonderzoekbureau Motivaction zegt: 'De hang naar goede doelen is enorm. Men verlangt terug naar sociale samenhang, naar dingen voor elkaar doen, naar normen en waarden, naar het collectieve. Het is een uiting van onvrede met de te ver doorgeschoten individualisering'.

Ten aanzien van de leefbaarheid staat inmiddels vast dat maatregelen mogelijk zijn om leefbaarheid ook in de kleine kernen op niveau te houden, mits een terugloop in leefbaarheid en voorzieningenniveau tijdig wordt onderkend en mits men bereid is innovatief te denken. Het bewijs: onze kern Noorden⁸.

C.2 Probleemschets ten aanzien van prestatieveld 2: 'Ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden'

Professionals hanteren de vuistregel dat 20% van de jeugdigen zorgbehoefstig is. Van deze 20% vereist 5% veel tot zeer veel aandacht. Deze laatste groep betreft dus slechts 1% van het totaal aantal jeugdigen.

Resterende 19% behoort tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid. De jeugd die veel tot zeer veel aandacht vereist behoort tot de doelgroep van Jeugdzorg en is daarmee een verantwoordelijkheid van de provincie.

Bijzonder probleem, landelijk, is het alcoholgebruik onder de jeugd. In ons gebied drinkt meer dan de helft van de 12 – 17 jarigen. 8% Drinkt vaak en veel⁹.

De samenhang tussen voorzieningen en de afstemming tussen ketenpartners op dit prestatieveld ontbreekt of is te beperkt. Door de gemeente wordt het met name van belang geacht dat het jongerenwerk deel kan nemen aan zowel het lokale als het regionale zorgoverleg.

Tijdens de Wmo-conferentie die in onze gemeente is gehouden, is aangegeven dat één van de oorzaken van het probleem gelegen is in de "alles moet kunnen mentaliteit". Er is

⁶ Zie ook het artikel 'Verbeter jezelf, begin bij de wereld', Volkskrant, 18 augustus 2007

⁷ "Aan evenementen als EHBO tijdens Lowlands willen jongeren wel meewerken", aldus een woordvoester van het Rode Kruis in aangehaald artikel, "Maar we hebben grote moeite jongeren te vinden om bijvoorbeeld elke woensdag op de thee te gaan bij een bejaarde die dreigt te vereenzamen. Want dan leg je je voor langere tijd vast, en dat willen jongeren helemaal niet."

⁸ 'De toekomst van Noorden', Ecorys-Kolpran, maart 2005 + uitvoeringsmaatregelen

⁹ Cijfers GGD

onvoldoende correctie op gedrag. Met name ouders zouden te weinig verantwoordelijkheid nemen voor het gedrag van hun kinderen. Zij zouden niet aangesproken willen worden op problemen van/met hun kinderen.

C.3 Probleemschets ten aanzien van prestatieveld 3: 'Informatie, advies en cliëntondersteuning'

Op de in april 2007 gehouden Wmo-conferentie werd aangegeven dat voor veel mensen nog onvoldoende duidelijk is welke instantie verantwoordelijk is voor bepaalde voorzieningen. En áls men dan de weg vindt ervaart men bureaucratie en administratieve rompslomp. Gegevens moeten diverse keren worden ingeleverd en er vindt onvoldoende afstemming plaats tussen instanties.

Daarnaast moet worden aangenomen dat de drempel naar de informatiepunten en ondersteuningspunten voor velen nog steeds (te) hoog is¹⁰.

C.4 Probleemschets ten aanzien van prestatieveld 4: 'Het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers'

Een groot aantal vrijwilligersorganisaties in onze gemeente heeft aangegeven een tekort aan vrijwilligers te hebben en problemen te ondervinden bij het vinden en binden van vrijwilligers.

Dit vraag/aanbod-probleem speelt ook ten aanzien van mantelzorg. Betrouwbare cijfers hierover zijn er niet, omdat veel mantelzorgers in de anonimiteit werken.

Overige knelpunten zijn: er is onvoldoende afstemming tussen mantelzorg en zorgindicatie, er ontstaat spanning tussen de vrijwilligezorger en de professionelezorger waarin de een de ander overvraagt, er is overbelasting, er is onvoldoende (professionele) begeleiding en, tot slot, er is gebrek aan waardering vanuit de omgeving.

C.5 Probleemschets ten aanzien van prestatieveld 5: 'Algemene maatregelen die deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem bevorderen'

De toegankelijkheid, bereikbaarheid en (het gebrek aan) voorzieningen in de openbare ruimte en openbare gebouwen voor mensen met visuele of auditieve beperkingen wordt als knelpunt ervaren in onze gemeente. Ook het gebrek aan passende woningen wordt als probleem gezien.

Er bestaan op dit moment slechts een beperkt aantal soorten collectieve voorzieningen¹¹.

¹⁰ Ook bij inspraak wordt geconstateerd dat zelden individuele inwoners hun stem komen laten horen.

¹¹ Bijvoorbeeld Collectief Vraagafhankelijk Vervoer, Thuiszorgwinkel.

Onvoldoende bekend is of en hoe collectieve voorzieningen een bijdrage leveren aan de doelstellingen van de Wmo en een vermindering van de druk op individuele voorzieningen.

C.6 Probleemschets ten aanzien van prestatieveld 6: 'Het verlenen van individuele voorzieningen'

Niet iedereen weet waar men recht op heeft, wat er is, wat er (ook financieel) kan.

Zorgbehoefte vragen soms te laat een voorziening aan door uitstelgedrag, bijvoorbeeld omdat men zich geneert voor het vragen van hulp.

Beschikkingen worden over het algemeen wel op tijd afgegeven, maar het duurt, zeker in de beleving van mensen, vaak té lang voordat de voorziening daadwerkelijk een feit is.

C.7 Probleemschets ten aanzien van prestatieveld 7: 'Het bieden van maatschappelijke opvang en bestrijden van huiselijk geweld'

Door het Steunpunt Huiselijk Geweld Hollands Midden zijn ten aanzien van Nieuwkoop in 2006 78 incidenten van huiselijk geweld geregistreerd, 34 gevallen van aangifte, 40 slachtoffers en 52 verdachten.

Er wordt aangenomen dat huiselijk geweld tot de 'verborgen' problemen behoort. Er blijft veel achter de voordeur en er is angst of gebrek aan bereidheid om huiselijk geweld te melden of om aangifte te doen. Bovendien is er vaak sprake van een ontkenning van het probleem.

In de keten ontbreekt het Jongerenwerk bij de zorgoverleggen. Binnen de keten is nog steeds sprake van doorschuifgedrag. Er is geen of onvoldoende ketenaanpak. Dit wordt overigens mede veroorzaakt door de in Nederland geldende wetgeving op de bescherming van persoonsgegevens. Voor de overdracht van gegevens is momenteel toestemming vereist van betrokkene. Die drempel is vaak zo hoog dat de noodzakelijke actie uiteindelijk achterwege blijft.

Hulpverleners ervaren dat er een tekort aan noodopvangmogelijkheden is. Nieuwe opvangmogelijkheden zitten direct vol.

C.8 Probleemschets ten aanzien van prestatieveld 8: 'Openbare Geestelijke GezondheidsZorg (OGGZ)'

Dit prestatieveld wordt regionaal vanuit Leiden gerealiseerd. Daardoor zijn nog geen gegevens beschikbaar over de omvang van de behoefte en het gebruik van openbare geestelijke gezondheidszorg van en door inwoners van onze gemeente. En dát heeft tot gevolg dat er nog geen inzicht bestaat of lokale initiatieven wenselijk en/of effectief zijn.

C.9 Probleemschets ten aanzien van prestatieveld 9: 'Verslavingszorg'

Het verslavingsprobleem in onze gemeente betreft met name alcoholgebruik.

- 9 van de 10 van de volwassen inwoners in onze regio drinkt;
- 1 op de vijf drinkt dagelijks;
- 1 op de vier drinkt zwaar¹²;
- 1 op de zes drinkt excessief¹³;

Het percentage mannen dat te veel drinkt is 4 x zo hoog dan het percentage vrouwen. Ook onder de jeugd tot 16 jaar wordt alcoholgebruik steeds vaker normaal gevonden¹⁴. Ouders/ouderen laten dit gebruik blijikbaar toe.

Drinken lijkt als sociaal aanvaard te worden beschouwd. Daarmee wordt ontkend dat er een probleem is. Men is te weinig op de hoogte van de schadelijke gevolgen van overmatig alcoholgebruik, van dagelijks alcoholgebruik en van alcoholgebruik onder jeugdigen. Schade aan de eigen gezondheid zowel als maatschappelijke schade.

Ook de gevaren van verslaving aan andere middelen, zoals drugs, kansspelen, computer en dergelijke worden niet altijd voldoende erkend. Een adequate signalering ontbreekt.

Er zitten gaten in de hulpverlening. Een 'probleemeigenaar' ontbreekt. Probleem apart vormen de 'zorgmijders'.

C. 10 Bijzondere doelgroep: ex-gedetineerden

Niet duidelijk plaatsbaar binnen één van de prestatievelden heeft de gemeente ook de eindverantwoordelijkheid voor diegenen die uit detentie komen en die zorg nodig hebben. Er is geen overdracht en al helemaal geen inzicht in de zorgbehoefte, alhoewel er plannen genoeg zijn. Maar iemand die uit detentie komt heeft ook een Identiteitsbewijs nodig, wellicht huisvesting, een uitkering, (voortzetting van) een re-integratietraject, verslavingszorg. De zorg voor ex-gedetineerden wordt bemoeilijkt als ontslag uit detentie plaatsvindt op vrijdag om 17.00 uur. Op een tijdstip dat de reguliere hulpverleners, als zij op dat moment al beschikbaar zijn, ook niets kunnen doen.

¹² Wekelijks minimaal 1 x 6 glazen (mannen) of 1 x 4 glazen (vrouwen) (opgave GGD)

¹³ Excessief = 5 of meer dagen per week, 4 tot 5 glazen per dag of 4 of meer dagen per week 6 glazen per dag (opgave GGD)

¹⁴ Zie prestatieveld 3

D. Werkwijzen

Omdat de Wmo van gemeenten méér vraagt dan uitvoering, met name omdat de Wmo van gemeenten vraagt een gedragswijziging te bewerkstelligen bij haar inwoners stelt uitvoering van de Wmo ándere eisen aan de wijze van werken binnen het gemeentelijk apparaat. welke randvoorwaardelijk zijn voor een goede uitvoering van de Wmo

In deze paragraaf worden werkwijzen genoemd die bij de uitvoering van de Wmo gevolgd moeten worden.

D.1 Werkwijze op het gebied van de samenhang van beleid

De Wmo overstijgt beleidsterreinen, afdelingen en gemeentegrenzen. Door de raad is aan de hand van de kadernotitie uitgesproken, dat het Wmo beleid zoveel mogelijk in samenhang met andere beleidsterreinen wordt opgesteld, zodat sprake is van integraal beleid.

Voorbeeld: het organiseren van activiteiten met een sociaal-recreatief of sportief karakter voor specifieke doelgroepen kan onderdeel uitmaken van uitvoering van beleid in het kader van prestatieveld 5. In de prioritering kan het zijn dat van het structureel organiseren van dergelijke activiteiten moet worden afgezien. Maar wanneer het belang van de gemeente bij balansversterking van de civil society wordt meegewogen komt men misschien tot een vorm waarbij meerdere malen per jaar door de verschillende in de gemeente aanwezige (sport-)verenigingen, gesteund door de gemeente, activiteiten worden georganiseerd voor en samen met deze doelgroepen.

Zo bestaan er al regionaal:

I. Prestatieafspraken Wonen, Zorg en Welzijn.

In 2007 zijn prestatieafspraken gemaakt op het gebied van Wonen, Zorg en Welzijn tussen provincie, Regionaal Bureau Gezondheidszorg Zuid-Holland-Noord, en alle gemeenten in de regio Zuid-Holland-Noord.

De kern van deze afspraken is dat iedereen, ongeacht leeftijd of gezondheidskenmerken, comfortabel moet kunnen wonen en leven; met andere woorden: de regio moet 'levensloopbestendig' zijn. Dit akkoord heeft tot doel een basis te bieden voor sterker samenhangen en afgestemd beleid tussen alle partijen. Er is in kaart gebracht wat de opgaven zijn op het gebied van wonen, welzijn en zorg voor de regio. Er is aangegeven welke acties en projecten nog ondernomen moeten worden en er zijn aandachtspunten opgesteld voor lokale uitvoeringsplannen. Lokaal zal hier verder uitvoering aan gegeven moeten worden. Samenhang met het Wmo-beleid is duidelijk.

II. Convenant ketenaanpak jeugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning voor de periode 2007-2010.

In 2006 is een Convenant ketenaanpak jeugdbeleid, jeugdzorg en gezinsondersteuning afgesloten tussen de provincie en alle Zuid-Hollandse gemeenten.

De kern van dit convenant is:

1. op kortst mogelijke termijn na signalering van problemen in de opgroei- en opvoedsituatie te komen tot een interdisciplinaire, samenhangende hulp aan kinderen en gezinnen;
2. Een eenduidige gezamenlijke sluitende aanpak van voegsignalering en zorgcoördinatie door de provincie, gemeenten en zorginstellingen;
3. Samenwerking in de zorg rond een gezin te bewerkstelligen waarbij de (lokale) overheid de ketenregie voert over het proces.
In de regio Holland Rijnland/Rijnstreek is gestart met de uitvoering.

Er zijn drie trajecten:

1. Verwijsindex en Elektronisch Kind Dossier;
2. Centra voor Jeugd en Gezin;
3. Coördinatie van zorg voor gezinnen met meervoudige problematiek.

Er zijn ambtelijke projectgroepen gevormd ten behoeve van de gedachtevorming en vormgeving van elk traject. De projectgroepen zijn tevens verantwoordelijk voor het betrekken van de (zorg)instellingen hierbij. Alkemade en Jacobswoude nemen deel aan traject 3. Samenhang met het Wmo-beleid is duidelijk.

III. In het plan van aanpak “Op streek in de Rijnstreek”, opgesteld door de Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden-Holland in opdracht van het Rijnstreekberaad worden de nodige interventies beschreven ten behoeve van het werven en behouden van vrijwilligers om de continuïteit van activiteiten op het gebied van het jongerenwerk te waarborgen en waar mogelijk uit te breiden. Dit onderzoek geeft inzicht in de knelpunten en succesfactoren van het werven en behouden van zowel autochtone als allochtone vrijwilligers in jeugdvoorzieningen. Ook mogelijkheden van maatschappelijke stage, leerindicatie en maatschappelijk betrokken ondernemen zijn aangegeven. Samenhang met het Wmo-beleid is duidelijk.

IV. Het rapport van RADAR met betrekking tot het Steunpunt Vrijwilligerswerk Alphen aan den Rijn en de regio.

Binnen alle Wmo-beleidsterreinen wordt in de toekomst een dergelijke samenhang gezocht en/of worden afspraken gemaakt. De beste mogelijkheid om een goede samenhang te realiseren is door het maken van werkafspraken, projectmatig te werken en overzicht te houden.

Lokaal bestaat er:

V. Het Raadsprogramma.

VI. De Nota Lokaal Gezondheidsbeleid (in voorbereiding). Het Lokaal Gezondheidsbeleid is het eerste beleid wat in samenhang met het Wmo-beleid ontwikkeld zal worden;

VII. Het algemene en specifieke subsidiebeleid van de gemeente (in voorbereiding);

- VIII. De Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning
- IX. De uitvoeringsnota Wmo van de ISDR
- X. De kadernotitie Wmo
- XI. Het plan Integrale Veiligheid (in voorbereiding);
- XII. Het Streekplan Zuid-Holland Oost.
- XIII. De prestatieafspraken WZW
- XIV. De evaluatie van het Zorgloket (ISDR)
- XV. Dienstverleningsconcept gemeente Nieuwkoop
- XVI. Meerjarenbeleidplan Integraal Handhaven 2008 – 2011
- XVII. De re-integratieverordening ISDR
- XVIII. SWA

Aanbeveling 1

Bij alle beleidsontwikkeling binnen de gemeente kan en moet aangegeven worden of er raakvlakken zijn met de (andere) prestatievelden uit de Wmo, en zo ja, welke dat zijn. Daardoor zijn college en raad in staat de integraliteit van beleid te toetsen.

Aanbeveling 2

Bij alle beleidsontwikkeling wordt naar synergie gezocht tussen alle prestatievelden van de Wmo. Bij alle beleidsplannen en activiteiten moet aangegeven worden welke prestatievelden bediend worden en waarom bepaalde prestatievelden niet bediend worden.

Aanbeveling 3

Binnen de ambtelijke dienst van de gemeente wordt ook vanuit het MT gewaarborgd dat een integrale aanpak vanuit de Wmo tot stand komt.

Elk probleem kan dimensies hebben die op het terrein ligt van verschillende beleidsgebieden. Anderzijds kan een oplossing voor één probleem als neveneffect hebben

dat ook andere problemen daarmee opgelost worden¹⁵. Beleid wat hiermee rekening houdt wordt wel facetbeleid¹⁶ of sectoroverstijgend beleid genoemd.

Aanbeveling 4

Wmo als facetbeleid ontwikkelen.

Tot slot heeft de Raad in de kadernotitie Wmo bepaald dat bij beleidsontwikkeling uitgegaan moet worden van een driedimensionale benadering van de negen prestatievelden: de kubus-benadering.

Een kubus kent drie (gelijke) dimensies: hoogte, breedte en diepte. Vertaald in drie dimensies van beleidsontwikkeling zijn dat

1. de belangrijke instrumenten die de gemeente tot haar beschikking staan en waarbinnen de gemeente keuzes kan, of zelfs moet, maken bij het bepalen van een antwoord op de vraag: "hoe bereiken wij onze gemeentelijke doelstellingen"?
Het gaat om te maken keuzes ten aanzien van:
 - de invulling van de regierol;
 - het scheppen van randvoorwaarden;
 - het inzetten van algemeen of juist specifiek beleid.
2. het in te zetten beleid, te weten preventief, curatief en balansversterkend beleid.
 - Preventief: het voorkomen van een ongewenste situatie;
 - Curatief: het oplossen van problemen als een ongewenste situatie is ontstaan;
 - Balansversterkend: het versterken van reeds aanwezige krachtvelden in de gemeente, het ervoor zorgen dat het goed blijft gaan, waardoor problemen zoveel mogelijk worden voorkomen.
3. elk van de 9 prestatievelden

Elk deelonderwerp van de Wmo wordt gezien als één kubusje. Alle onderwerpen tezamen vormen op hun beurt weer één grote kubus, waarbij alle kleine kubusjes met elkaar verbonden zijn zoals bij de 'Rubik's kubus'. Het werken vanuit deze benadering laat duidelijk zien, dat als je één kubusje gaat draaien dit invloed heeft of kan hebben op tal van andere kubusjes: (bijna) alles raakt (bijna) alles.

Het gebruik van de metafoor 'kubus' zorgt er voor dat de beleidsmakers altijd aandacht moeten besteden aan elk vlak van elk kubusje en aan de relatie tussen elk kubusje en de naastgelegen kubusjes, zodat niets over het hoofd wordt gezien.

¹⁵ Bijvoorbeeld: Om de verkeersdoorstroom te verbeteren geeft Verkeer&Waterstaat opdracht voor de bouw van een rotonde; neveneffect is een vermindering van het aantal verkeersslachtoffers

¹⁶ In het begrip facetbeleid verwijst de term facet naar verschillende sectoroverschrijdende elementen (facetten) die te maken hebben met één centrale activiteit of probleem.

Voorstel 5

Wmo-beleid vanuit de 'kubus'-benadering ontwikkelen.

D.2 Werkwijze op het gebied van de uitvoering van beleid

Voor de uitvoering van de diverse actiepunten is een permanent bestuurlijk en ambtelijk lokaal en regionaal overleg nodig. Hiervoor kunnen de bestaande overlegstructuren worden ingezet, waarbij de uitvoering van het Wmo-beleid nadrukkelijk op de agenda komt te staan. Waar nodig zullen op onderdelen specifieke beleidsambtenaren worden ingezet.

Aanbeveling 6

De uitwerking van de Wmo op basis van deze nota ambtelijk en bestuurlijk afstemmen en waar mogelijk gezamenlijk ontwikkelen.

D.3 Werkwijze op het gebied van de samenwerking

Wanneer de gemeente erin slaagt burgers, afdelingen, organisaties en de eigen organisatie te laten samenwerken om het doel van de Wmo te realiseren, dan juist wordt het Meedoen van alle mensen aan de maatschappij stevig verankerd in deze samenleving. Waar mogelijk moet die samenwerking intern en extern worden gezocht, versterkt en ontwikkeld.

Aanbeveling 7

Intern en extern samenwerking zoeken, versterken en ontwikkelen.

D.4 Werkwijze op het gebied van kwaliteitsborging

Het betreft hier de kwaliteit van de in het kader van de Wmo geformuleerde beleidsdoelstellingen, geleverde producten en diensten. Beleidsdoelstellingen zoals die staan in deze beleidsnota, maar ook in beleidsplannen zoals op het gebied van jeugd, wonen, zorg en welzijn of lokale gezondheid. Producten zoals Hulp bij het Huishouden. Diensten zoals informatie, advies, mantelzorgondersteuning.

Aanbeveling 8

Elke beleidsdoelstelling, elke te leveren dienst, elk product moet SMART benoemd zijn: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Reëel en Tijdgebonden. In elk beleidsplan, bij alle dienstverlening moet aangegeven worden op welke wijze de kwaliteit van de prestaties en het bereiken van de doelstellingen gemeten wordt.

D.5 Werkwijze op het gebied van burgerparticipatie en inspraak

De gemeente en de wet gaan uit van burgerparticipatie bij de uitvoering van de Wmo.

De doelgroepen voor de diverse prestatievelden zijn als volgt te beschrijven:

Prestatieveld 1 Burgers

Prestatieveld 2 Jeugdigen en ouders

Prestatieveld 3 Burgers, cliënten en maatschappelijke organisaties

Prestatieveld 4 Mantelzorgers en vrijwilligers

Prestatievelden 5 en 6 Mensen met beperkingen en mensen met chronisch psychische problemen en met psychosociale problemen

Prestatieveld 7 dak- en thuislozen, vrouwen die de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of huiselijk geweld en overige betrokkene bij huiselijk geweld

Prestatieveld 8 personen die in aanmerking komen voor OGGZ (kwetsbare personen en risicogroepen, o.a. zorgmijders)

Prestatieveld 9 verslaafden

De gemeente heeft ook aandacht voor de mogelijkheid van kleine doelgroepen om hun stem te laten horen.

Zowel in het voortraject als bij de totstandkoming van deze nota zijn de doelgroepen benaderd door:

- het houden van regionale en lokale bijeenkomsten,
- brede verzending van oproepen voor bijeenkomsten en verzoeken om reactie op stukken,
- publicatie lokale en regionale pers en op de website van de gemeente,
- overleg met platforms, waaronder met name de tijdelijke Adviesraad Wmo.

Aanbeveling 9

De gemeente zal in 2007 een proces opstarten om in 2008 in plaats van de huidige, regionale Adviesraad Wmo een lokale Adviesraad Wmo in te kunnen stellen. Daarbij is met name aandacht voor de mogelijkheid om specifieke doelgroepen hun stem te laten horen.

E. Financiën

De overdracht van verantwoordelijkheden aan gemeenten door het Rijk ten aanzien van de in de Wmo genoemde prestatievelden gaat gepaard met de overheveling van budgetten. Maar uitvoering van de Wmo kost de gemeente ook geld.

E1: Algemene opmerkingen:

1. Er door het Rijk geen vergoeding gegeven wordt voor die inspanning die nodig is om verantwoordelijkheid te kunnen nemen. Dat is inzicht krijgen in het probleem. Ten aanzien van alle prestatievelden, dus ook die prestatievelden waarvan de uitvoering nog steeds regionaal plaatsvindt. Maar het is pas mogelijk beslissingen te nemen als er inzicht is in een probleem. Ten aanzien van elk prestatieveld moeten periodiek probleemschetsen gemaakt worden.
Ook wordt géén structurele vergoeding gegeven voor de informatieverplichtingen die het Rijk in de Wmo oplegt, alsmede het periodiek houden van een klanttevredenheidsonderzoek en het aanleveren van gegevens voor een landelijke benchmark. Jaarlijks kost uitvoering van deze taken de gemeente 0,2 Fte extra.
2. De Wmo vraagt veel coördinatie en inspanning. Dat heeft zijn eigen rendement, bijvoorbeeld door de synergie die ontstaat als beleid en uitvoering binnen een gemeente op meerdere beleidsterreinen meer op elkaar afgestemd wordt. Maar dat vereist andere werkwijzen (zie het voorgaande hoofdstuk) en dat vraagt op haar beurt, althans in het begin, óók menskracht. In 2008 en 2009 kost dit 0,4 Fte extra. In latere jaren zakt dit naar 0,2 Fte (extra). Hiervoor geeft het rijk ook geen vergoeding.
3. Ten behoeve van de uitvoering van de Wmo draagt het Rijk budgetten over. Voor Nieuwkoop wordt vanaf 2008 een budget overgedragen van € 1.693.466,-. Dit bedrag is onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en maakt als zodanig – niet geormerkt – onderdeel uit van de ‘inkomsten’ bij de aan de Raad voorgelegde gemeentebegroting 2008. Het bedrag van de voorziene additionele uitgaven is niet groter dan het door het Rijk overgedragen budget. Het is echter wel zo dat van het budget ongeveer € 860.000,- wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. Het Rijk vergoedt niet de ambtelijke inzet en het verplichte jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek.
4. Maar over de komende vier jaar bestaat nog veel onduidelijkheid. Zowel ten aanzien van de kosten als ten aanzien van de overdracht van middelen. De gemeente gaat er van uit dat op tekorten gerekend moet worden en zal voortdurend inspanningen leveren om de kostenontwikkeling en in de pas te laten lopen met de hoogte van de door het Rijk overgedragen en over te dragen budgetten.
5. Ook op de lange termijn is de bekostigingssystematiek niet duidelijk. Ook loopt de gemeente het risico van budgetoverschrijdingen. De Wmo is tenslotte mede ingegeven om de toenemende zorgkosten, met name door de vergrijzing, in te dammen. Door zowel op korte als op lange termijn sterk op preventie in te zetten, en door een

cultuurverandering te bewerkstelligen bij gemeentelijke organisatie en bij alle inwoners waarbij men elkaar vaker helpt, ook in kleine dingen, dient er naar gestreefd te worden de zorg betaalbaar te houden, ook voor de gemeentelijke begroting. De verwachting is dat de kosten, vooral door de toenemende vergrijzing, zullen toenemen. De demografische situatie is pas weer stabiel in 2041.

6. Ten behoeve van de implementatie van de Wmo heeft het Rijk invoeringsbudgetten toegekend. Omdat een gedeelte van de kosten niet ten laste van de eigen gemeente is gekomen, waren deze budgetten toereikend.
7. Door de overheveling van het rijk van budgetten aan de gemeente worden vele organisaties, bijvoorbeeld centrumgemeenten en sociaal-maatschappelijke instellingen, geconfronteerd met de afbouw van financieringsstromen. Eerste reactie is niet zelden een standpunt dat gemeenten deze financiering 1:1 over moeten nemen.
8. In het beleids- en werkdomein dat door de Wmo bestreken wordt kan regelmatig een beroep gedaan worden op landelijke en provinciale subsidiefondsen.

Aanbeveling 10:

Besluiten dat voor de uitvoering van activiteiten in het beleids- en werkdomein dat door de Wmo bestreken wordt, zoveel mogelijk een beroep gedaan zal worden op subsidies van derden.

Aanbeveling 11:

Alle voorstellen in deze beleidsnota worden uitgewerkt in (deel-)beleidsplannen, uitvoeringsplannen en of werkplannen die ter goedkeuring aan het College en aan de Raad worden voorgelegd. Dit gebeurt óf afzonderlijk óf als onderdeel van de gemeentebegroting. Aldus wordt periodiek, vaak ieder jaar, bekeken wat uitgevoerd en bekostigd wordt.

- vervolg -

Bekostiging van activiteiten door gemeenschappelijke regelingen zoals de GGD, door centrumgemeenten en door sociaal-maatschappelijke instellingen zijn geen automatisme, maar een bewuste keuze, gemaakt op basis van eigen gemeentelijk beleid. Dit standpunt wordt duidelijk gecommuniceerd met betrokken gemeenten / organisaties.

E2: Totaal van de kosten (samengevat)

Samengevat bedraagt het totaal van huidige en voorziene toekomstige kosten van de uitvoering Wmo:

Beleidsplan Wmo 2008-2011

PV	Wat we al doen direct of indirect	Nieuw beleid 2008 t/m 2011	Nieuw beleid 2008	Wat we al doen uren	Nieuw Beleid, uren t/m 2011	Nieuw Beleid, uren 2008
1	€ 1.562.245,--	€ 337.000,--	€ 42.000,--	3.487	4.930	500
2	718.312,--	85.000,--	85.000,--	290	P.M.	P.M.
3	63.000,--	320.218,--	70.000,--	70	925	200
4	11.237,--	87.237,--	1.500,--	70	1.150	550
5	P.M.	P.M.	0,--	400	300	300
6	1.771.884,--	30.000,--	0,--	140	125	0
7	293.068,--	0,--	0,--	60	200	100
8	29.000,--	0,--	0,--	10	100	0
9	0,--	15.000,--	15.000,--	0	335	185
10	0,--	1.000,--	0,--	0	100	0
To- taal	€ 4.448.746,--	€ 875.455,--	€ 213.500,-- ,--	4.527	8.065	1.735

Voor prestatieveld 1 is voor 2008 nieuw beleid € 30.000,-- gedekt via amendement 9.
 Voor prestatieveld 2 is voor 2008 nieuw beleid € 10.000,-- gedekt via amendement 3.
 Voor prestatieveld 3 is voor 2008 nieuw beleid € 70.000,-- gedekt via amendement 5 en 6.
 Voor prestatieveld 9 is voor 2008 nieuw beleid € 15.000,-- gedekt via amendement 4.
 Dit betekent dat er voor een bedrag ad € 88.500,-- het nieuw beleid 2008 nog geen dekking is gevonden.
 De bedragen in de tabel zijn aangepast aan de begrotingsbehandeling van 8 november 2008.

F. Kwaliteit

F.1. Aanleiding

In artikel 3 Wmo is bepaald dat in deze beleidsnota in ieder geval moet worden aangegeven welke maatregelen de gemeenteraad en het College van burgemeester en wethouders nemen om de kwaliteit van de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd te borgen.

In dit hoofdstuk wordt een eerste beschrijving gegeven van de wijze waarop onze gemeente kwaliteit van de uitvoering van maatschappelijke ondersteuning op het gebied van prestatieveld 6, het verstrekken van voorzieningen aan mensen met beperkingen, waarborgt. Deze beschrijving heeft voornamelijk betrekking op de dienstverlening door derden. De gemeentelijke dienstverlening wordt beschreven in de visie op dienstverlening.

F.2 Omschrijving

Kwaliteit is een begrip, dat het niveau/de deugdelijkheid van een product of van dienstverlening uitdrukt. In dit hoofdstuk wordt eerst aangegeven welke eisen onze gemeente aan de kwaliteit van maatschappelijke ondersteuning stelt, hoe deze kwaliteit wordt geborgd en vervolgens hoe onze gemeente de naleving van deze eisen controleert.

Hiervoor zijn verschillende instrumenten mogelijk:

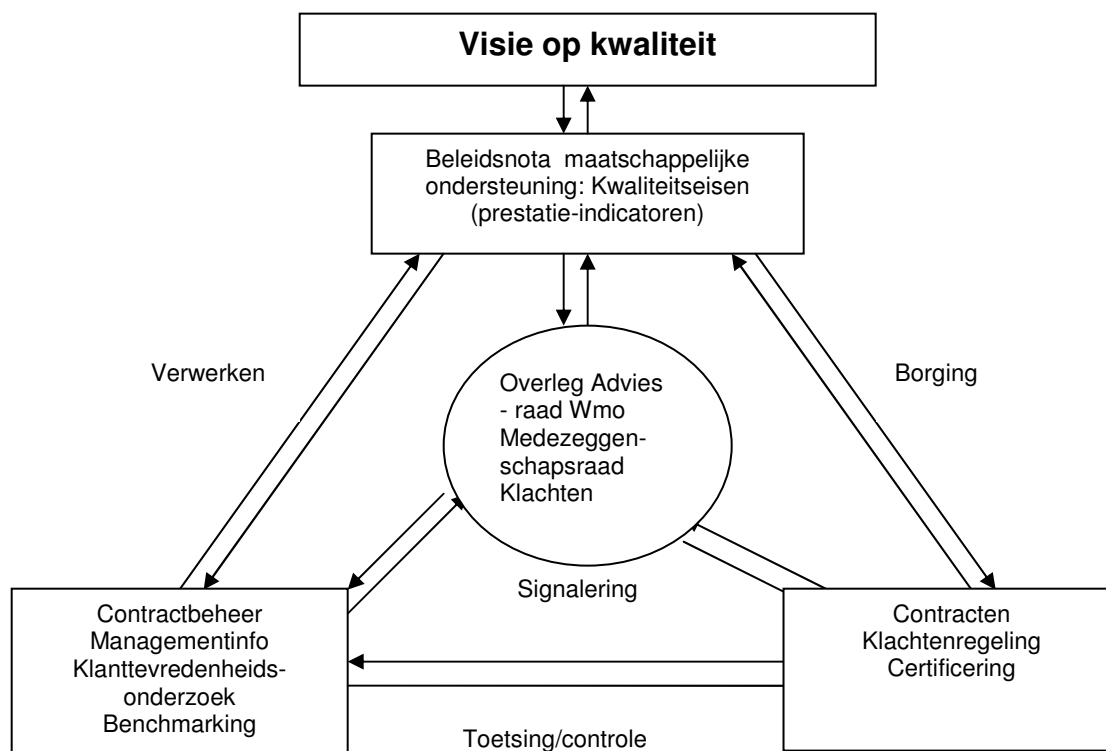
- klachtenprocedure;
- klanttevredenheidsonderzoeken;
- contractbeheer;
- cliëntenraden/medezeggenschapsraden.

F.3 Visie op kwaliteit

Aan alle inwoners van onze gemeente die aanspraak maken op maatschappelijke ondersteuning op grond van de Wmo, worden verantwoorde voorzieningen verstrekt. Deze voorzieningen zijn doeltreffend, doelmatig en afgestemd op de reële behoefte van de zorgbehoevende.

Inwoners van onze gemeente die een beroep doen op maatschappelijke ondersteuning, worden op klantvriendelijke wijze te woord gestaan en worden zo spoedig mogelijk geholpen.

De uitwerking van deze visie, de borging in het contract en de toetsing door onder andere klanttevredenheidsonderzoeken kan als volgt worden uitgebeeld:

Dit schema maakt duidelijk dat alles met elkaar samenhangt en dat integraal werken noodzakelijk is.

F.4 De rol van de gemeente

Vanuit hun professionele deskundigheid zijn zorgaanbieders zelf verantwoordelijk voor het kwaliteitsbeleid in hun instelling. Gemeenten zijn echter verantwoordelijk voor het verstrekken van verantwoorde voorzieningen en hebben daarom de wens om kwaliteitseisen te stellen aan de uitvoering van maatschappelijke ondersteuning.

Om te waarborgen dat de maatschappelijke ondersteuning op een verantwoorde wijze wordt uitgevoerd, hebben de gemeenten criteria vastgelegd bij de aanbesteding van Hulp bij het huishouden. Deze kwaliteitseisen zijn opgenomen in het beschrijvend document. Daarnaast heeft onze gemeente kwaliteitseisen vastgelegd in de contracten met leveranciers van voorzieningen.

F.5 Kwaliteitseisen

In deze paragraaf komen kwaliteitseisen op de volgende elementen van het verlenen van zorg aan de orde:

- informatie,
- inspraak,

- evaluatie,
- organisatie,
- vakbekwaamheid,
- bejegening,
- bereikbaarheid.

Deze kwaliteitseisen zijn reeds opgenomen in de overeenkomst met de thuiszorgorganisaties maar ook in de contracten met leveranciers van voorzieningen. Bij nieuw af te sluiten overeenkomsten moeten deze kwaliteitseisen worden meegenomen.

F.5.1 Kwaliteitseisen informatie

Bij het verstrekken van maatschappelijke ondersteuning is een goede informatievoorziening van groot belang: informatievoorziening aan burgers (potentiële cliënten), aan partners in de keten en van leveranciers aan de gemeente. Daarbij kan worden verlangd dat de aanbieder van maatschappelijke ondersteuning voldoende informatie en voorlichting aan de (potentiële) cliënt biedt, met inachtneming van toepasselijke wet- en regelgeving.

Daarnaast moet de aanbieder van maatschappelijke ondersteuning in staat en bereid zijn om alle relevante gegevens te genereren en aan te leveren op detail niveau .

F.5.2 Kwaliteitseisen inspraak

De Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ) regelt de inspraak van cliënten op het beleid van een zorginstelling. Op grond van artikel 28 van de Wmo is deze wet in de Wmo van toepassing voor alle uitvoerders van de Wmo, dus naast thuiszorginstellingen ook leveranciers, vervoerders en welzijnsinstellingen. Deze uitvoerders zijn op grond van de WMCZ verplicht om zich in te spannen een cliëntenraad op te richten, waarin cliënten zo veel mogelijk zitting hebben.

Als eis kan derhalve worden opgenomen, dat aanbieders van zorg en voorzieningen zich zoveel mogelijk moeten inspannen om een cliëntenraad op te richten.

Resultaat: alle uitvoerders hebben in 2009 een cliëntenraad.

F.5.3 Kwaliteitseisen evaluatie

Een evaluatie van prestaties over het afgelopen jaar is een instrument om deze prestaties voor het komende jaar te verbeteren. Aandachtspunten worden gesignaleerd en verbeterpunten kunnen worden aangegeven.

Deze verplichting is als eis opgenomen in het aanbestedingsdocument Hulp bij het Huishouden en kan daarom ook hier als kwaliteitseis worden opgenomen. De verwoording in het beschrijvend document is als volgt:
de zorgaanbieder levert jaarlijks kosteloos aan de gemeente een kwaliteitsverslag. In dit verslag wordt in ieder geval beschreven hoe de dienstverlening in het afgelopen jaar is

uitgevoerd, welke knelpunten de aanbieder hierin heeft aangetroffen en welke maatregelen hij treft om de kwaliteit te verbeteren; de gemeente wil jaarlijks de kwaliteit van de zorg met de zorgaanbieders evalueren. De zorgaanbieders dienen ermee akkoord te gaan dat dit plaatsvindt door middel van het bespreken van het kwaliteitsverslag en het eventuele beschikbare visitatierapport van de Inspectie van de Gezondheidszorg dan wel het benchmarkrapport.

F.5.4 Kwaliteitseisen vakbekwaamheid

De aard van de te leveren ondersteuning verschilt sterk binnen de Wmo. Daarmee verschillen ook de functieprofielen van de mensen die maatschappelijke ondersteuning leveren. Van professionals mag worden verwacht en geëist dat zij beschikken over vakbekwaamheid. Bij de aanbesteding van de hulp bij het huishouden is deze eis betrokken.

F.5.5 Kwaliteitseisen organisatie

De kwaliteitseisen die aan een organisatie worden gesteld, hebben betrekking op:

- klanttevredenheid
- continuïteit personeel
- klachtenregeling
- levertijd

Klanttevredenheid

Op grond van artikel 9 lid 1 van de Wmo is het College van onze gemeente verplicht om jaarlijks voor 1 juli de uitkomst van onderzoek naar de tevredenheid van vragers naar maatschappelijke ondersteuning over de uitvoering van de wet te publiceren. De gemeente zal daartoe een klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren, maar kan ook verlangen dat de uitvoerder van maatschappelijke ondersteuning een dergelijk onderzoek uitvoeren.

In de huidige overeenkomst tussen het zorgkantoor en zorgaanbieders AWBZ is vastgelegd dat zorgaanbieders periodiek kwaliteitsaspecten toetst in de vorm van een klanttevredenheidsonderzoek. Hierbij kan derhalve worden aangesloten. Daarnaast is het verlangen van een klanttevredenheidsonderzoek van de zorgaanbieder reeds gebruikelijk bij de leveranciers van voorzieningen.

Continuïteit personeel

In de Nadere overeenkomst tussen de zorgontvanger en de zorgaanbieder worden afspraken neergelegd met betrekking tot de continuïteit van de zorgverlening in doorlooptijd en in personen. Dit betekent dat in de Nadere overeenkomst wordt geregeld dat de zorgaanbieder garant staat voor een continue zorgverlening (zorgverlening wordt niet plotseling gestopt) en dat deze zorgverlening (waar mogelijk) door dezelfde persoon wordt geleverd.

Levertijd

In de overeenkomsten/contracten (beschrijvend document bij hulp bij het huishouden) zijn bepalingen opgenomen over de levertijd van voorzieningen en hulp bij het huishouden.

Klachtenregeling

In de AWBZ geldt vanaf 1995 de Wet Klachtrecht Cliënten Zorgsector (WKCZ). Op grond van artikel 29 van de Wmo is deze wet met de inwerkingtreding van de Wmo ook van toepassing op de uitvoerders in de Wmo. Het primaire doel van de WKCZ is om een laagdrempelige klachtmogelijkheid voor cliënten uit de zorgsector te scheppen. De WKCZ is een kaderwet waarin de randvoorwaarden zijn opgenomen.

Deze randvoorwaarden betreffen:

- een klachtenreglement;
- een klachtencommissie met een onafhankelijk voorzitter;
- het insturen van een jaarverslag van de klachtencommissie aan de Inspectie voor de Gezondheidszorg.

De instantie die klachten behandelt, moet laagdrempelig, deskundig en objectief zijn. De instantie moet snel optreden en de klager laten weten welke maatregelen ze neemt ten aanzien van de klacht. De WKCZ geldt voor alle uitvoerders in de Wmo, onder meer leveranciers van thuiszorg, hulpmiddelen, vervoerders en welzijnsinstellingen.

De instelling moet de klachtenregeling en –procedure onder de aandacht brengen van direct en indirect verwanten of betrokkenen.

Kwaliteitseisen bejegening

Rechthebbenden (aanvrager en ontvangers) moeten met respect voor hun eigenheid en autonomie worden bejegend conform de visie van de aanbieder van maatschappelijke ondersteuning, gedrags- en beroepscode.

F.5.6 Kwaliteitseisen bereikbaarheid

De aanbieders van maatschappelijke ondersteuning moeten een telefonische bereikbaarheid te hebben van 08.00-17.00 uur gedurende de werkdagen waar aanvragers en ontvangers van maatschappelijke ondersteuning met vragen en klachten terecht kunnen. Aanvragers en ontvangers van maatschappelijke ondersteuning moeten klantvriendelijk en op correcte wijze in het Nederlands te woord worden gestaan.

F.6 Certificering

Op het gebied van zorgverlening zijn verschillende certificaten en keurmerken te behalen. Een voorbeeld hiervan is het HKZ-keurmerk. Stichting HKZ richt zich op duurzame kwaliteitsverbetering in zorg en welzijn. Een instrument daartoe is het HKZ-kwaliteitskeurmerk. Een zorg- of welzijnsorganisatie met een HKZ-keurmerk heeft intern de zaken goed op orde, stelt de klant principieel centraal en werkt voortdurend aan verbetering van de zorg- en dienstverlening. Het zorgkantoor heeft zorgaanbieders verplicht om voor 1 januari 2007 over een kwaliteitscertificering te beschikken. In deze

beleidsnota wordt voornamelijk niet de eis opgenomen dat alle zorgaanbieders binnen een bepaalde periode dienen te beschikken over het HKZ-keurmerk.

F.7 Contractbeheer

Om zicht te houden of aanbieders van maatschappelijke ondersteuning zich houden aan de kwaliteitseisen en eventueel tijdig te kunnen bijsturen vindt tenminste eenmaal per kwartaal, of zoveel vaker als nodig wordt geacht, overleg plaats tussen de gemeente en de afzonderlijke aanbieders. Tijdens dit overleg komt de gang van zaken aan bod, worden klachten of onvolkomenheden besproken en worden verbeterpunten afgesproken.

F.8 Managementinformatie

Een instrument om contractbeheer goed vorm te geven en de uitvoering van maatschappelijke ondersteuning inzichtelijk te maken is managementinformatie. In het beschrijvend document is de verplichting opgenomen, dat zorgaanbieders maandelijks managementinformatie verstrekken. Ook de aanbieders van maatschappelijke ondersteuning (leveranciers van voorzieningen) zijn verplicht om managementinformatie te verstrekken.

F.9 Benchmark

Kwaliteit moet aan vast te stellen minimum criteria voldoen. Door vergelijking (benchmarking) van geobjectiveerde kwaliteitselementen tussen aanbieders onderling, kan worden afgeleid of de geleverde voorziening op, onder of boven het gemiddelde niveau van kwaliteit is. Echter het is de ontvanger van zorg die het beste kan beoordelen of de geleverde zorg goed is. De beoordeling van de zorgontvanger is echter per definitie subjectief. Een combinatie van geobjectiveerde en subjectieve beoordeling van de kwaliteit van zorg kan uitkomst geven voor een zo realistisch mogelijk beeld van de geleverde kwaliteit.

Jaarlijks moet een onderzoek worden uitgevoerd naar de kwaliteitsbeleving en de feitelijke gegevens over het bieden van maatschappelijke ondersteuning.

Aanbeveling 12:

Bovenaangehaalde maatregelen nemen om de kwaliteit van de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd te borgen.

G. Resultaten van de inspraak

G.1. Inleiding

De gemeente Nieuwkoop heeft op drie wijzen advies gevraagd over de totstandkoming van deze beleidsnota:

- door de voorlopige Adviesraad Wmo om een advies te vragen,
- door de beleidsnota ter inzage te leggen bij de gemeenteloketten,
- door een inspraakavond te organiseren.

G.2. Advies voorlopige Adviesraad Wmo

De Voorlopige Adviesraad Wmo heeft het verzoek om advies behandeld tijdens haar vergadering van 2 oktober 2007. Ten aanzien van de beleidsnota was het belangrijkste advies om jaarlijks, de Wmo-beleidsnota tussentijds te evalueren vóór de behandeling van de gemeentebegroting, zodat een tijdige bijstelling mogelijk wordt.

Daarnaast werd aandacht gevraagd voor:

- een zo laagdrempelig mogelijke toegang tot burenhulp (klussendienst, boodschappendienst) en
- er rekening mee te houden dat ouderen niet gericht zijn op internet.

Ook werd gevraagd om een hoger ambitieniveau ten aanzien van het tijdstip waarop de intermediairen de weg kennen naar het Wmo-loket (en, wanneer er dat is, het Centrum voor Jeugd en Gezin): 100% in 2009 in plaats van in 2011.

Aanbeveling 13:

Bovenaangehaalde adviezen over te nemen.

G.3. Ontvangen Zienswijze

Naar aanleiding van de ter inzage legging werd 1 zienswijze ontvangen. Belangrijke opmerking uit deze zienswijze is dat bij de doelstellingen onder prestatieveld 4 (het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers) de aandacht te veel zou gaan naar vrijwilligers in de zorg, in plaats van vrijwilligers in het algemeen. Verder wordt gevraagd om aandacht voor natuur en milieueducatie en om extra subsidie.

Aanbeveling 14:

Nadrukkelijk uit te spreken dat, waar onder prestatieveld 4 gesproken wordt over 'vrijwilligers', vrijwilligers 'in het algemeen' bedoeld wordt. Enige uitzondering hier op vormt de eerste zin van de tweede alinea onder prestatieveld 4, waar staat: 'De inzet van mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg'.

G.4. Resultaten inspraakavond

De op 17 september 2007 in de kern Zevenhoven georganiseerde inspraakbijeenkomst had een grote opkomst. 40 Deelnemers hadden zich vooraf aangemeld. Daarnaast kwamen 35 inwoners alsnog spontaan van hun recht tot inspraak gebruik maken.

Bijna 60 adviezen werden uitgebracht¹⁷. Een groot deel daarvan, ongeveer 25, waren in dezelfde of in andere bewoordingen al opgenomen in deze beleidsnota of in andere beleidsplannen. Mogelijke oorzaak daarvan was dat een groot aantal deelnemers aan de inspraakavond zich hadden geïnformeerd aan de hand van de verspreide publiekssamenvatting en niet aan de hand van de integrale Inspraakversie van de beleidsnota.

De navolgende 32 adviezen resteerden:

1. Gratis vervoer naar het loket voor inwoners die het loket moeilijk kunnen bereiken
2. Vervang de trainingsvelden van de voetbalclubs door kunstgrasvelden
3. Betrek de organisatie Greenwheels¹⁸ bij vervoer voor mensen met beperkingen
4. 'Benoem' mensen in wijken en kernen die verantwoordelijkheid nemen voor onderhoud van wijkvoorzieningen. Geef hen bevoegdheden.
5. Schep randvoorwaarden voor buurtfeesten
6. Beloon de jeugd als ze iets goed doen
7. Organiseer bijeenkomsten rond thema's. Gebruik daarbij de kennis van de inwoners.
8. Maak de gemeentelijke website eenvoudiger en beter toegankelijk
9. Kies in het loket voor kwaliteit. Liever 15 dingen goed dan 85 een beetje.
10. Werk met onafhankelijke cliëntondersteunende organisaties in het loket
11. Houdt aanvraagformulieren eenvoudig
12. Leg, na toestemming van de cliënt, 1 dossier aan, in te zien door alle organisaties
13. Geef goede informatie over de Wmo, ook in de media.
14. Stimuleer meer samenwerking tussen de vrijwilligersorganisaties in de zorg en de ZAT-teams, bijvoorbeeld door het houden van themabijeenkomsten
15. Vergroot de kennis van vrijwilligers
16. Snelle inspectie bestrating
17. Schaf de bureaucratie af bij het aanvragen van hulpmiddelen

¹⁷ Zie bijlage II 'Belangrijkste adviezen en opmerkingen inspraakavond Wmo 25 september'

¹⁸ Greenwheels is een organisatie die auto's heeft op vele uitgiftepunten in Nederland. Er komen steeds meer uitgiftepunten bij. Abonnementhouders kunnen één van die auto's per uur reserveren. Beoogd effect is dat mensen zelf geen auto meer hoeven aan te schaffen.

18. Zorg in ieder geval bij openbare voorzieningen dat er aandacht is voor mensen met zintuig-beperkingen
19. Meer controle op werkelijk gebruik scootmobiel
20. Kom met een standaardvergoeding voor vrijwilligers
21. Regel aansprakelijkheidsverzekeringen
22. Besteedt op scholen aandacht aan geweld
23. Geef meer aandacht aan bestrijding van geweld op scholen zelf
24. Biedt mogelijkheden tot scholing in het omgaan met geweld
25. Verlaag de tolerantie van volwassenen ten aanzien van alcoholgebruik door de jeugd
26. Bevorder de tolerantie naar sociaal zwakkeren door voorlichting (m.n. bij jeugd), door integratie op scholen en door aandacht van ouderen
27. Biedt de jeugd alternatieven/ruimte
28. Biedt lokaal opvang aan verslaafden
29. Bevorder vroegsignalering van verslavingsproblemen
30. Bevorder voorbeeldgedrag van bewoners
31. Zorg dat met verslaafden contact wordt onderhouden
32. Betrek mensen met verslaving/psychische klachten bij buurtactiviteiten/inloop
33. Betrek scholen bij de Wmo

Aanbeveling 15:

Advies 1 niet over te nemen omdat de mogelijkheid van huisbezoek door medewerkers van ISDR en van Stichting Trefpunt Welzijn aanwezig is.

Aanbeveling 16:

Advies 2 ter discussie te stellen bij het in voorbereiding zijnde gemeentelijk sport- en sportaccommodatiebeleid.

Aanbeveling 17:

Over de adviezen 3 tot en met 33 in overleg te treden met organisaties en in 2009 en verder in uitvoering te nemen voor zover deze budgettair neutraal kunnen worden uitgevoerd.

Deel II

Visie, beleid en doelstellingen ten aanzien van de prestatievelden

1. Prestatieveld 1: De sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

1.1 Wat willen we als gemeente bereiken ten aanzien van dit prestatieveld

Visie

De economische noodzaak om elkaar te helpen is terug. De pijn wordt nu nog niet bij iedereen in de eigen portemonnee gevoeld, maar bij velen ook wel. En straks voelt iedereen de pijn.

Als nú al een vergroting van de sociale samenhang en van de leefbaarheid gerealiseerd wordt, een vergroting van de wil om elkaar te helpen en om voor elkaar te zorgen, zónder bemoeizuchtig te zijn, zónder te betuttelen, wordt nu al bijgedragen aan een oplossing waardoor zorg en ondersteuning in de toekomst beschikbaar blijft.

Dit gebeurt onder de slogan:

“Iedereen moet mee(r) doen.”

Maar het vergroten van deze sociale samenhang, van de leefbaarheid, ziet de gemeente vooral als een zaak van de inwoners. Alle inspanningen van een overheid ten spijt: als zij niet willen gebeurt er niets. Als zij wél willen kan een verbetering zich inzetten. Het zijn dan ook de inwoners die door het nemen van initiatieven en het organiseren van activiteiten de sociale samenhang en de leefbaarheid moeten versterken en vergroten.

De gemeente kan wel suggesties doen, faciliteren, ideeën opperen. De gemeente moet daarbij de slag maken dat zij mogelijkheden in beeld brengt die vooral ook jongeren aanspreken. Waar een ‘beloningselement’ in mag zitten, waardoor de jongere vrijwilliger iets terug ziet voor zijn inspanningen.

Ten aanzien van dit prestatieveld heeft de gemeente een stimulerende en regisserende rol.

Doelstellingen

De doelstellingen richten zich op het vergroten van gemeenschapszin, sociale cohesie en leefbaarheid.

Nieuwkoop wil bereiken dat haar inwoners in 2011 meer samen doen, meer voor elkaar doen (dan in 2007). Op vrijwillige basis. Op een gezonde, respectvolle manier zorgbehoeften bij elkaar gaan signaleren en elkaar helpen waar dat mogelijk is en gewenst wordt.

In het Raadsprogramma is de doelstelling verwoord om de in de diverse kernen aanwezige voorzieningen in stand te houden, openbaar vervoer (waar mogelijk uitgebreid) te handhaven en het voorzieningenniveau (accommodaties) op peil te houden.

1.2 Wat willen we doen om de doelstellingen te realiseren?

Wat doen we al en willen we blijven doen

Voorzieningen

In Nieuwkoop zijn in meerdere kernen diverse voorzieningen aanwezig zoals winkelvoorzieningen, openbaar vervoer en multifunctionele accommodaties. Ook heeft de gemeente een rijk verenigingsleven. Dit verenigingsleven is van groot belang en toont de betrokkenheid van de inwoners van Nieuwkoop. Het verenigingsleven draagt bij aan het bevorderen van sociale samenhang. Dit verenigingsleven wordt daarom ondersteund door de gemeente, ook door het geven van subsidies.

Bibliotheek

Gemeente Nieuwkoop heeft vestigingen van de openbare bibliotheek in Nieuwkoop en Ter Aar. Daarnaast worden Noorden, Zevenhoven en Nieuwveen aangedaan door de bibliobus.

Wat willen we extra gaan doen

In 2008 en verder:

Meer samen doen betekent onder meer:

- meer/vaker buurtactiviteiten organiseren;
- als groep bewoners de zorg voor een stuk van de openbare ruimte op je nemen;
- in vereniging- of clubverband dingen organiseren voor de hele gemeenschap;
- samen buurtpreventienetwerken oprichten en/of in stand houden.

Nieuwkoop zal daarom activerende buurtbijeenkomsten gaan houden voor het bevorderen van eigen initiatieven en het bevorderen van burgerparticipatie.

Deze moeten er toe leiden dat:

- er meer buurt- en straat (contact)activiteiten komen
- omwonenden de zorg voor speelvoorzieningen, samen met de gemeente, op zich nemen
- vormen van (vrijwillig) buurtbeheer en buurttoezicht ontstaan, zoals het beheer of de inrichting van de woonomgeving, plekken voor jongeren, multifunctionele accommodaties, het drempelvrij maken van de woonomgeving
- bewoners zelf wijkgedragscodes ontwikkelen
- er initiatieven komen op het gebied van de breedtesportimpuls
- verenigingen 1 x per jaar activiteiten organiseren in die gemeenschap/buurt waarin zij actief zijn (festival) (jongerenwerk, ouderenwerk bij betrekken)

- netwerkvorming van specifieke groepen ontstaat, zoals gehandicapten, jongeren, ouderen, maatjesprojecten en huisbezoekprojecten
- meer jongeren zich betrokken voelen bij de samenleving

De gemeente zelf zal

- door woord en gedrag bij haar inwoners een cultuuromslag proberen bewerkstelligen waardoor nóg meer inwoners het normaal gaan vinden voor elkaar dingen te doen zoals vrijwilligerswerk en zorgbehoeftensignalering;
- in haar beleidsontwikkeling wijk- of kernenontwikkeling en het wijk- of kerngericht werken uitwerken. De gemeente kiest daarbij voor een gebiedsgerichte aanpak om de leefbaarheid te bevorderen;
- het vergroten van de sociale samenhang en de leefbaarheid tot onderdeel maken van haar beleid op terreinen als jeugd, sport, welzijn, wonen, zorg, lokale gezondheid, economie en recreatie.
- de vraaggerichtheid van het aanbod van voorzieningen en diensten op het terrein van wonen, zorg en welzijn (doen) verbeteren en werkt dat uit in het beleidsplan wonen, zorg, welzijn
- onderzoeken hoe multifunctionele en andere accommodaties in de kernen gehandhaafd kunnen blijven;
- het aanvragen van vergunningen voor activiteiten die de leefbaarheid en de sociale samenhang van de kernen vergroten sterk vereenvoudigen en de legeskosten daarvoor afschaffen.

Participatie

In het raadsprogramma 2007-2010 van Nieuwkoop is aangegeven, dat de gemeente in overleg zal treden met de bewoners van de diverse kernen om te komen tot door de bewoners gedragen dorpsvisies. Daarnaast wil de gemeente de behoefte en mogelijkheden peilen van de instelling van dorpsraden. Tenslotte worden voorstellen voorbereid voor een jaarlijks budget om de door de bewoners van de kernen gewenste voorstellen voor de bevordering van hun leefbaarheid ook daadwerkelijk te kunnen honoreren.

Om de mening van de inwoners van Nieuwkoop te peilen wil de gemeente themaspecifieke referenda houden.

Brede school

Brede scholen kunnen bijdragen aan het vergroten van de leefbaarheid in kernen. Gemeente Nieuwkoop bereidt een integrale visie op de brede school voor. Deze is gereed in 2008.

1.3. Planning uitvoering nieuw beleid, kostenraming, overzicht huidige kosten

<u>Nieuw beleid</u>					<u>Planning</u>			
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Uitvoeren Klanttevredenheidsonderzoek	Direct	€ 2.000,-- Nog geen dekking in de begroting	250	Wettelijke verplichting	X	X	X	X
Beleggen buurtbijeenkomsten	Direct	Kosten zijn opgenomen onder het product Algemeen bestuur in de begroting	150	Raadsprogramma hoofdstuk 0	Is al gestart in 2007 X	X	X	X
Bevorderen van eigen/buurt initiatieven	Direct	p.m.		Raadsprogramma hoofdstuk 0		X		
Bevorderen van burgerparticipatie	Direct	10.000,--	150	Raadsprogramma hoofdstuk 0	X			
Houden van themaspecifieke referenda	Direct	100.000,-- per referendum	850 per referendum	Raadsprogramma hoofdstuk 0		X		
Integrale visie brede school	Indirect	60.000,-- Gefinancierd via reserve huisvesting onderwijs	80	Programma 4 Strategisch doel 1	X			
Ontwikkelen dorpsvisies	Direct	0,-- Gefinancierd via de provincie en de Regionale Agenda Samenleving	100	Hoofdstuk 0 raadsprogramma	X			
Instelling dorpsraden	Direct	13 x € 5.000 = 65.000,-- 2008 € 30.000,-- 2009 e.v. € 35.000,-- Amendement	Incidenteel 3250 Structureel 624	Hoofdstuk 0 raadsprogramma	X	X		
Toekenning budgetten t.b.v.	Direct	13 x	Incidenteel	Hoofdstuk 0		X		

Beleidsplan Wmo 2008-2011

leefbaarheid kernen		€10.000 = 130.000,--	250 Structureel 100	raadsprogramma				
Overzicht huidige kosten								
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Openbare bibliotheek	indirect	€ 377.000,--	190					
Verenigingen:	indirect	66.980,--	700					
Culturele recreatieve voorzieningen								
Vormings- en ontwikkelingswerk	indirect	8.702,--						
Volwasseneneducatie	indirect	0,--	25					
Brede school	indirect	0,--	100					
Jeugd- en jongerenwerk	Direct	140.171,--	775					
Kinderopvang		0,--	87					
Ouderenwerk	Direct	19.172,--	345					
Peuterspeelzaalwerk	indirect	138.600,--	240					
Club en buurthuiswerk	indirect	8.933,--	0					
Sportaccommodaties	indirect	29.927,--	400					
Vrijwilligerswerk	Direct	0,--	150					
Recreatieve verenigingen	indirect							
Vreemdelingen	Direct		65					
EHBO-verenigingen	Direct	2.215,--	0	Programma 5, strategisch doel 1	-	-	-	-
Voorzieningen								
Winkels` 6 kernen met winkels 7 kernen zonder winkels	Indirect	0,--	0	Programma 3 Strategisch doel 1	Doorlopend			
Openbaar Vervoer 3 buslijnen 1 Vervangend openbaar vervoer (RijnstreekHopper)	Indirect Indirect		80 15	Programma 2 Strategisch doel 1	Doorlopend			

Beleidsplan Wmo 2008-2011

1 Collectief vraagafhankelijk vervoer (RijnstreekHopper) 1 Vrijwilligers vervoer (Buurt-Oproep-Bus Ter Aar BOB)	Direct pres. 5	182.588,--	15	Prestatieveld 5 Wmo				
	Direct pres.4	0,--	0	Prestatieveld 4 Wmo				
Multifunctionele accommodaties 21 accommodaties verdeeld over 7 kernen	Indirect	587.957,--	300	Programma 5 Strategisch doel 1	Doorlopend			

1.4 Samenhang van beleid

Prestatieveld 1 is bij uitstek een prestatieveld waarbij de beleidsontwikkeling plaats vindt

- a. in het nog te ontwikkelen kernenbeleid,
- b. als belangrijk onderdeel van het WZW-beleid en
- c. als facetbeleid van alle overige gemeentelijke beleid (zoals integraal veiligheidsbeleid, speelruimtebeleid, jeugdbeleid, lokaal gezondheidsbeleid, maar ook: groenbeleid).

1.5 Hoe weten we, meten we of de doelstellingen bereikt worden

Of wij als gemeenschap vaker een zorgbehoefte bij elkaar constateren is eigenlijk niet te meten. Wel is te meten of de inwoners vaker samen dingen met elkaar gaan doen.

Daarvoor worden de volgende prestatie-indicatoren gehanteerd:

- aantal verstrekte vergunningen ten behoeve van activiteiten die de sociale samenhang versterken (dorpsstraatfeest, braderie, evenement, buurtactiviteit)
- voorzieningenniveau
- het aantal sportclubs en hun ledental
- het aantal activiteiten op het gebied van sociale samenhang
- intolerantie en normvervaging, waaronder radicalisering (meetbaar maken)
- resultaten monitor integrale veiligheid

Aanbeveling 18

De in dit hoofdstuk genoemde extra activiteiten te gaan uitvoeren. Prioriteit te geven aan de uitvoering via aanpassing van de capaciteitsplanning. Het genoemde extra budget van € 15.000,- voor dit prestatieveld voor 2008, ter beschikking te stellen.

Budgetten en capaciteit voor 2009 en later eerst ter beschikking te stellen na de ontvangst van tussentijdse evaluaties en op basis van in de jaarbegrotingen opgenomen bedragen.

2. Prestatieveld 2 Ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden

2.1 Wat willen we als gemeente bereiken ten aanzien van dit prestatieveld

Visie

Wij zijn van mening dat de jeugd in Nieuwkoop hoort op te groeien in een gezonde en pedagogisch en sociaal stabiele omgeving, waar zij niet belemmerd wordt in haar ontwikkeling en zelfontplooiing en waarbij voorkomen wordt dat opgroeien gepaard gaat met gezondheids- en verslavingsproblemen en/of afglijden richting criminaliteit. Ten aanzien van alcoholgebruik is er onder jeugdigen zo'n probleem.

De ouders zijn eerstverantwoordelijk, óók ten aanzien van het vragen om hulp.

De gemeente zet in op preventie. Zo is de gemeente van mening dat problemen bij opgroeien eindigen dáár waar ouders én jeugdigen tijdig goed geïnformeerd en begeleid worden.

Professionals hebben de hoofdrol als het gaat om zorg en dienstverlening op dit terrein, maar de gemeente heeft de regie. De gemeente formuleert samen met professionals én met de jeugd zelf¹⁹ algemeen beleid en formuleert doelen en prestatie-indicatoren. Binnen dit beleid stelt de gemeente faciliteiten ter beschikking, alsook geld (subsidies). De professionals formuleren specifiek beleid.

Doelstellingen

Ouders én jeugdigen moeten door de professionals actief, tijdig en goed geïnformeerd worden over mogelijkheden om hun kennis en vaardigheden zodanig te ontwikkelen dat zij (meer) in staat zijn opvoeding- en opgroeioproblemen in de toekomst te voorkomen.

Daar waar een "alles moet kunnen mentaliteit" is, moet deze verdwijnen. Àlle ouders moeten verantwoordelijkheid nemen, àlle ouders moeten kunnen worden aangesproken op problemen van en met hun kinderen.

Het alcoholgebruik onder jeugdigen moet bespreekbaar gemaakt worden. Alcoholgebruik is niet goed voor de gezondheid. Zeker bij jeugdigen. Onder de 16 jaar moet alcoholgebruik níet normaal gevonden worden.

Onder regie van het gemeentelijke samenwerkingsverband in de regio richten de professionals vanuit één keten een structuur in waardoor hulp voor jeugd én voor de

¹⁹ De jeugd moet, als zij dat zelf ook willen, actief betrokken worden bij beleidsontwikkeling en, waar mogelijk, bij uitvoering. Een optimaal jeugdbeleid werkt immers pas indien de jeugd hierin gekend en tevens serieus genomen wordt.

ouders veel laagdrempeliger beschikbaar komt. Het gemeentelijk beleid richt er zich op dat de professionals bereikbaar zijn, in staat problemen te voorkomen en waar nodig (helpen bij het) oplossen van problemen.

De jeugd moet, als zij dat wil, actief betrokken worden bij beleidsontwikkeling.

In 2011 moeten, ten opzichte van 2007:

- de aantallen met betrekking tot schooluitval afnemen met 50 %²⁰
- er een cultuuromslag plaats heeft gevonden ten aanzien van alcohol- en drugsgebruik.
- de aantallen met betrekking tot criminaliteit (halt en schadecijfers gemeente) met 10 % afnemen
- de aantallen depressieve jongeren met 40% afnemen
- de aantallen incidenten huiselijk geweld politie met 20% afnemen

2.2 Wat willen we doen om de doelstellingen te realiseren?

Wat doen we al en willen we blijven doen

De gemeente beschikt over een jongerenwerker, het buurtnetwerk Noorden (vroegsignalering) (school, Bun, voetbal), jeugdsociëteiten, kinderopvang, basisscholen, peuterspeelzaalwerk en het IB Netwerk met ZAT²¹ functie. Tevens voert de gemeente lokaal zorgoverleg, voert zij regelmatig overleg met de wijkagent en geeft zij actief invulling aan de uitvoering van de Leerplichtwet. Tot slot geeft de gemeente invulling geven aan VVE beleid.

De gemeente subsidieert preventieve voorzieningen zoals oudercursussen en het Opvoedbureau.

In onze regio is een pilot voor een Centrum voor Jeugd en Gezin in voorbereiding, zijn consultatiebureaus, een Jongerenloket, Bureau Halt en de GGD actief op het gebied van opvoedings- en opgroeiondersteuning, werkt Algemeen Maatschappelijk Werk, is een Raad voor de kinderbescherming en bestaat het signaleringsoverleg Rijn- en Veenstreek.

In het politiedistrict Rijn- en Veenstreek is op 1 november 2006 een pilot Jeugd Preventie Team gestart. Momenteel wordt besluitvorming voorbereid om het Jeugd Preventie Team structureel in te zetten.

Convenanten

Op regionaal niveau zijn convenanten afgesproken over de verbinding tussen jeugdzorg en jeugdbeleid.

²⁰ Deze doelstelling is vastgelegd in het regionaal convenant voortijdig schoolverlaten.

²¹ Zorg Advies Team

In het kader van het Convenant “Aansluiting Jeugdzorg en Jeugdbeleid” tussen de gemeenten uit de Rijnstreek en de provincie Zuid-Holland 2004-2007 is onder meer afgesproken dat zorggedragen wordt voor een dekkend zorgnetwerk voor het primair onderwijs (IB-netwerk met ZAT-functie):

- De provincie zorgt ervoor dat Bureau Jeugdzorg haar voorposten laat participeren in de zorgnetwerken; dat ZAT's in het voortgezet onderwijs in stand gehouden worden en dat jeugdigen waarvan geconstateerd wordt dat zij regelmatig ongeoorloofd school verzuimen, besproken worden in de ZAT's.
- De gemeenten overleggen met de regionale instellingen over een adequate vorm van preventie en aanpak jeugdcriminaliteit en maken afspraken met jeugdgezondheidszorg, de peuterspeelzalen, de kinderopvang, het maatschappelijk werk, het onderwijs en de politie over toepassing van het protocol kindermishandeling, het protocol huiselijk geweld en het protocol Kindspoor.
- Naar aanleiding hiervan wordt door het Rijnstreekberaad deelgenomen aan het overleg met het Arrondissementaal Platform Jeugdcriminaliteit. Alle gemeenten nemen deel aan het signaleringsoverleg district Rijn- en Veenstreek. Tot slot is er gewerkt aan de introductie van de methodiek van het Jeugd Preventie Team (JPT) en is er een landelijk meldcode kindermishandeling ontwikkeld.

Op 16 maart 2007 is het convenant vroegsignalering en zorgcoördinatie afgesloten. Met dit convenant spreken partijen af nog dit jaar een regionaal meldpunt voor gezinnen met meervoudige problemen op te zetten. Door de problemen van ouders en kinderen tijdig en centraal te registreren én door een betere onderlinge samenwerking van overheden en instanties, wil de gemeente bereiken dat slagvaardiger hulp wordt geboden.

Wat willen we extra gaan doen

Regionaal

In 2008:

- komt er een (extra) ambulant jongerenwerker die intensieve begeleiding geeft aan individuele jongeren met problemen die veelal niet groot genoeg zijn om meteen naar jeugdhulpverlening te gaan²²

In 2009:

- worden ouders en kinderen automatisch geïnformeerd over opvoedingscursussen en dergelijke, zodat er ook ten aanzien van dit aanbod de automatismen ontstaan zoals die er zijn ten aanzien van de controle door consultatiebureau en schoolarts;
- moet de jeugdzorgketen^{23/ 24}:

²² '1-op-1 project – Gidsen met jongeren'

²³ jeugdzorgketen in de breedste zin van het woord

²⁴ Jongerenwerker, Politie, Jeugdzorg, Verslavingszorg, GGD, Scholen (BO en VO), Voor- en naschoolse voorzieningen, Maatschappelijk werk, Opvoedbureau, Schuldhulpverlening, Eerstelijnszorg, GGZ, IB-netwerk, Jeugdpreventienetwerk, ZAT's, Gezinscoach

- ondersteuning en advies bieden aan elke jongere die raad en hulp wil bij problemen;
- ondersteuning en advies te bieden aan alle ouders die raad en hulp willen bij (het voorkomen van) problemen bij de opvoeding van hun kinderen;
- samen met ketenpartners vroegtijdig en adequaat probleemsituaties bij kinderen en ouders signaleren;
- een dekkend zorgnetwerk vormen.

Daarvoor moet in de jeugdzorgketen:

- o *de onderlinge afstemming worden verbeterd.*
 - Deze verbetering krijgt vorm door:
 - bij elke intake navraag te doen of andere hulpverleners binnen een gezin actief zijn;
 - met toestemming van cliënt, een melding te doen bij één centraal registratiepunt;
 - invoering van het Elektronisch Kinddossier plaatsvinden;
 - de jongerenwerker onderdeel gaan uitmaken van de lokale en regionale zorgoverleggen.
 - o *probleemeigenaarschap²⁵ worden ingevoerd.*
 - Met de keten zal een convenant worden afgesloten waarin afspraken worden gemaakt over probleemeigenaarschap en de overdracht daarvan.
 - o *de vroegtijdige signalering worden verbeterd.*
 - Deze verbetering krijgt vorm door het ter beschikking stellen van kennis en het opstellen van protocollen aan die professionals die dagelijks in contact komen met de jeugd
- komt er een regionaal Centrum voor Jeugd en Gezin:
- als loket waarvan elk gezin weet dat zij daar terecht kan met betrekking tot opvoedingsproblemen;
 - waarin de centrale registratie plaats vindt;
 - als ontwikkel- en coördinatiepunt voor preventief beleid op het gebied van opgroei- en opvoedingsondersteuning
 - als uitvoerder van preventief en curatief beleid.
 - waarbij de gemeente een sterke regierol heeft zodat de lokale problematiek in de lokale situatie maximaal bediend wordt.

Realisatie hiervan is afhankelijk van financiering en regelgeving Rijk:

In 2011:

Komt er regionaal individuele begeleiding en ondersteuning beschikbaar, in de vorm van gespecialiseerde gezinsverzorging voor huishoudens met psychosociale/ pedagogische thuishulp, als gezinsbegeleiding voor ouders met kinderen met een handicap of ontwikkeling- en gedragsproblemen.

²⁵ een klant wordt pas "losgelaten" door een zorgverlener wanneer de volgende schakel hem/haar heeft overgenomen.

In 2008 komt er lokaal:

- een evaluatie en verbeteringslag van de informatievoorziening aan (toekomstige) ouders en aan kinderen/jongeren over opgroeien en opvoeden op een voor elke doelgroep toegankelijke manier. De gemeente stelt hiervoor hun eigen communicatiemiddelen ter beschikking²⁶;
- een beleidsplan Jeugd opgesteld;
- Er wordt in overleg met jongeren en met belangenorganisaties gepraat over de mogelijkheid en wenselijkheid van het instellen van een jongerenraad in de diverse kernen. Als deze jongerenraden er komen zal geëntameerd worden dat dezen – al of niet ad-hoc – deelnemen aan de Wmo-Adviesraad.
- Aan de sportverenigingen wordt gevraagd hun clubhuizen rookvrij te maken en het schenken van alcohol op dagen en tijdstippen dat jeugd tot 16 jaar aanwezig is te stoppen.

²⁶ Bijvoorbeeld: het aanreiken van informatie bij de aangifte van geboorte.

2.3. Planning uitvoering nieuw beleid, kostenraming, overzicht huidige kosten

<u>Kostenraming nieuw beleid</u>					<u>Planning</u>			
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
(Extra) ambulant jongerenwerker die intensieve begeleiding geeft aan individuele jongeren (1-op-1 project) + uitbreiding uren	Direct	€ 10.000,-- Via de algemene Beschouwingen Amendement 3	-	Prestatieveld 2	X			
De informatieketen (verwijsindex en regionaal meldpunt)	Direct	PM		Programma 7, strategisch doel 3, prestatieveld 2 en 3		X		
De zorgketen/bestuursketen (ontwikkelen sluitende zorgketen)	Direct	PM		Prestatieveld 2		X		
Het centrum voor Jeugd en Gezin	Direct	€ 75.000,-- Geen dekking in de begroting		Programma 7, strategisch doel 3, prestatieveld 2 en 3	X	X	X	X

Beleidsplan Wmo 2008-2011

Overzicht huidige kosten								
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Jongerenwerker	Direct	€ 52.900,--	100	Programma 6, doelstelling 2, strategisch doel 1, programma 7, doelstelling 3. Prestatievelden 1,3,4,9				
Buurtnetwerk	Direct	-	-	Prestatieveld 1 en 2				
Jeugdsociëteiten (Open Huis en De Schakel)	Direct	€ 96.000,--	20	Prestatieveld 1 en 2				
Basisscholen	Indirect	€ 274.148,-- (exclusief onderwijshuisvesting)	?	Programma 4, doelstelling 1 en 2, strategisch doel 1 en 2. Prestatieveld 1				
Peuterspeelzaalwerk	Indirect	€ 138.600,--	100	Prestatieveld 2				
IB Netwerk met ZAT-functie	Direct	€ 7.812,--		Prestatieveld 2				
Jeugdpreventienetwerk	Direct	-	50	Programma 1, doelstelling 1 Prestatieveld 2				
Oudercursussen	Direct	€ 1.852,--	-	Prestatieveld 2				
Opvoedburo	Direct	€ 12.000,--	20	Prestatieveld 2				
Jeugd Preventieteam Rijn & Veenstreek	Direct	€ 13.520,--	-	Prestatieveld 2				

2.4 Samenhang met andere beleidsterreinen

De ondersteuning van jeugd en hun ouders is een onderwerp dat van veel beleidsterreinen deel uitmaakt. Vanzelfsprekend vormt het een onderdeel van integraal preventief jeugdbeleid. De gemeente Nieuwkoop zal in 2008 een nieuw Jeugdbeleidsplan opstellen.

Maar ook bij Lokaal gezondheidsbeleid, gemeentelijk onderwijsbeleid en Integraal veiligheidsbeleid (en Handhaving) wordt aandacht besteed aan dit prestatieveld. Ook is ondersteuning van de jeugd en van hun ouders onderdeel van de overeenkomst met Algemeen Maatschappelijk Werk.

2.5 Hoe weten we, meten we of de doelstellingen bereikt worden

Of de “alles moet kunnen mentaliteit” inderdaad verdwijnt, of ouders weer hun verantwoordelijkheid nemen en of ouders weer kunnen worden aangesproken op problemen is niet meetbaar.

Wat wél meetbaar is, is de hoeveelheid kinderen die problemen hebben met opgroeien. Prestatie-indicatoren zijn daarom

- het aantal verzuimmeldingen/interventies (dit lijkt de prestatie-indicator te zijn met de grootste voorspellende waarde);
- de cijfers ontwikkelingsachterstand,
- schooluitval,
- criminaliteit,
- alcohol- en drugsgebruik,
- depressieve jongeren,
- huiselijk geweld,
- cijfers opvoedbureau,
- deelname oudercursussen.

Aanbeveling 19

De in dit hoofdstuk genoemde extra activiteiten te gaan uitvoeren. Prioriteit te geven aan de uitvoering via aanpassing van de capaciteitsplanning. Het genoemde extra budget van € 76.719,- voor dit prestatieveld voor 2008 ter beschikking te stellen.

Budgetten en capaciteit voor 2009 en later eerst ter beschikking te stellen na de ontvangst van tussentijdse evaluaties en op basis van in de jaarbegrotingen opgenomen bedragen.

3. Prestatieveld 3

Informatie, advies en cliëntondersteuning

3.1 Wat willen we als gemeente bereiken ten aanzien van dit prestatieveld

Visie

De gemeente Nieuwkoop vindt de beschikbaarheid en laagdrempelige toegankelijkheid van goede, volledige en actuele informatie voor al haar inwoners essentieel voor een goed functioneren van de zorg en voor de uitvoering van de Wmo. De grote groep 60+ in onze gemeente heeft daarbij de bijzondere aandacht.

Informatie, advies en cliëntondersteuning moet gericht zijn op een integrale benadering van de vraag van de burger.

De gemeente is eerstverantwoordelijke ten aanzien van dit prestatieveld, ofwel als regisseur, ofwel als uitvoerende instantie. Daardoor blijft zij dicht bij de zorgvrager staan, signaleert zij snel leemtes in het aanbod, kan zij voorkomen dat haar burgers van het kastje naar de muur gestuurd worden en kan zij een neutrale informatievoorziening waarborgen.

De gemeente ondersteunt initiatieven vanuit de samenleving om medeburgers te ondersteunen bij het verkrijgen van informatie en het maken van keuzes.

Doelstellingen

Met het te voeren beleid op het gebied van informatie, advies en cliëntondersteuning willen we bereiken, dat:

- In 2011 weet 50% van de huishoudens dat het Wmo-loket en het Centrum voor Jeugd en Gezin er zijn en waarvoor zij dienen.
- Hun zonodig de weg wordt gewezen door intermediairen²⁷. In 2011 kent 100% van de intermediairen de weg naar het Wmo-loket en het Centrum voor Jeugd en Gezin
- In 2011 is een goede methodiek vraagverheldering operationeel waarin ook wordt gekeken naar samenhang met zaken als minimabeleid, mantelzorg, geweld in huis, verslaving, gezond gedrag en maatschappelijke inzet.
- In 2011 is sprake van brede cliëntondersteuning inclusief zo nodig (zorg voor) het invullen van de benodigde formulieren om de zaken waar men recht op heeft worden verkregen inclusief bijvoorbeeld een belastingsteruggaaf en beperkte juridische ondersteuning.

²⁷ Intermediairen: een ieder die vanuit zijn professionele en/of maatschappelijke functie in staat is problemen te signaleren en/of aangesproken te worden door zorgbehoeftigen over hun zorgvraag: politiemensen, medewerkers van de gemeente, huisartsen, dominee, pastoor, bestuursleden van verenigingen, sporttrainers en –coaches, peuterleiders, leerkrachten etc.

3.2 Wat willen we doen om de doelstellingen te realiseren?

Wat doen we al en willen we blijven doen

De uitvoering van dit prestatieveld is bij de invoering van de Wmo in Nieuwkoop met name neergelegd bij de Intergemeentelijke Sociale Dienst De Rijnstreek. De ISDR heeft momenteel op 2 plaatsen een zorgloket ingericht: in Nieuwkoop en in Ter Aar. De ISDR breidt de breedte (over welke zaken wordt informatie, advies en ondersteuning verstrekt) en de diepte (hoeveel informatie, advies en ondersteuning wordt gegeven en welke taken worden daar nog verder bij betrokken zoals indicering en levering) gaandeweg uit.

Gemeente Nieuwkoop heeft daarnaast een voorlichtingsloket bij de Stichting Trefpunt Welzijn Nieuwkoop opgericht in samenwerking met WSN, Stichting Thuiszorg Groot Rijnland en Weije en Woudwetering. Ook kennen de diverse organisaties in de gemeente eigen spreekuren en voorlichtingsbijeenkomsten, zoals Stichting Vluchtelingenwerk, Vrouwen van nu en de KBO. Tenslotte is er in Nieuwkoop een Jongeren Informatie Punt ingericht.

De GGD heeft een digitale 'sociale kaart' in ontwikkeling.

Wat willen we extra gaan doen

In 2008:

- wordt in de informatiebehoefte van de klant voorzien door in de kernen Nieuwkoop, Ter Aar en Nieuwveen onder regie van de gemeente zorgloketten in te richten met ISDR en de stichting Trefpunt Welzijn als partners. Deze loketten worden bemand door vrijwilligers en professioneel ondersteund;
- wordt voor de kleinere kernen onderzocht of er mogelijkheden bestaan voor een inlooploket Wmo of een Wmo-ambassadeur waar de meest voorkomende vragen over de Wmo kunnen worden beantwoord en waar de klant snel en correct verwezen kan worden naar hulpinstanties;
- komt op internet een informatiegids of 'sociale kaart' beschikbaar welke voor een ieder raadpleegbaar is. Ontwikkelingen met betrekking tot fysieke en/of een virtueel Wmo-loket zijn ingepast in de discussie over het gemeenteloket.

In 2009:

- kan alle informatie zowel via het digitale loket, via het fysieke loket en telefonisch verkregen worden en
- kunnen alle aanvragen in het kader van de Wmo via het digitale loket²⁸, de telefoon, de post en fysiek aan het loket ingediend worden;
- is, speciaal voor de doelgroep 60+, in de kleinste kernen óf een inlooploket Wmo gerealiseerd, óf functioneert een vrijwilliger als Wmo-ambassadeur²⁹.

²⁸ Mits DigiD beschikbaar is

- Is een goede methodiek van vraagverheldering ingevoerd.
- Is er cliëntondersteuning en begeleiding door
 - inzet van Sociaal Raadsliedenwerk;
 - uitbreiding van de begeleidingstaak van de Wmo-consulent door integratie van diens taken op de gebieden armoedebeleid en bijzondere bijstand met zijn Wmo-taak;
 - verbetering bemiddeling, verwijzing, kortdurende of kortcyclische ondersteuning, ondersteuning bij crisis, hulp bij klachten, bezwaar en beroep);
- worden Lotgenotencontacten gefaciliteerd;
- zal, op verzoek, door medewerkers van het Zorgloket voorlichting gegeven worden in groepen.

In 2011:

- is een eenmalige gegevensoverdracht ingevoerd waardoor bureaucratie en papieren rompslomp beperkt wordt.

²⁹ Mits daarvoor voldoende vrijwilligers beschikbaar zijn

3.3. Planning uitvoering nieuw beleid, kostenraming, overzicht huidige kosten

Kostenraming nieuw beleid					Planning			
					2008	2009	2010	2011
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden				
Inrichting zorgloketten met ISDR en St. Trefpunt Welzijn als partners	direct	Ontwikkel- en implementatiekosten ³⁰ € 50.000,-- Amendement 6	200	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 0 / doelstelling 4	X	X	X	X
Onderzoek naar inlooploketten of Wmo ambassadeurs voor kleinere kernen	Direct	€ 7.000,-- Gedekt via amendement 5	200	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 0 / doelstelling 4	X			
Digitale informatiegids of 'digitale kaart'	Direct	regionaal	100	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 0 / doelstelling 4		X		
Volledige informatie via telefoon, balie, internet	Direct	Gedeeltelijk via ISDR en trefpunt welzijn € 15.000,--		Programma 6 / doelstelling 1 Programma 0 / doelstelling 4		X		
Mogelijkheid tot indienen van alle aanvragen via digitaal loket, telefoon, post of aan balie	Direct	Gedeeltelijk via ISDR en trefpunt welzijn € 15.000,--		Programma 6 / doelstelling 1 Programma 0 / doelstelling 4		X		
Realisatie inlooploketten of Wmo ambassadeurs	Direct	€ 50.000,-- € 13.000,-- voor 2008 € 37.000,-- voor 2009 e.v. Amendement 5	150	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 0 / doelstelling 4	X	X		

³⁰ Exclusief exploitatiekosten. In maart worden voorstellen voor integrale dienstverlening, inclusief zorgloketten, aan de Raad aangeboden.

Beleidsplan Wmo 2008-2011

Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Invoering methodiek van vraagverheldering	Indirect	Regionaal € 15.000,--		Programma 6 / doelstelling 1		X		
Facilitering van lotgenotencontacten	direct	€ 1.000,--	50	Programma 6 / doelstelling 1		X		
Geven van voorlichting in groepen	Direct	€ 1.000,--	50	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 0 / doelstelling 4		X		
Uitbreiding van taken Wmo consulent door integratie taken o.h.g.v. armoedebeleid en bijzondere bijstand met Wmo taak	Direct	€ 5.000,--	50	Programma 6 / doelstelling 1		X		
Realisatie clientondersteuning en begeleiding door Sociaal Raadsliedenwerk	Direct	€ 10.200,--	25	Programma 6 / doelstelling 1		X		
Invoering eenmalige gegevensoverdracht	indirect	€ 1.081,--	200	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 0 / doelstelling 4			X	

Beleidsplan Wmo 2008-2011

Overzicht huidige kosten								
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Zorgketten ISDR Nieuwkoop en Ter Aar	Direct	€ 30.000,--		Programma 6 / doelstelling 1 Programma 0 / doelstelling 4	Uitvoering			
Voorlichtingsloket St. Trefpunt Welzijn NK	Direct	€ 33.000,--		Programma 6 / doelstelling 1 Programma 0 / doelstelling 4	Uitvoering			
Jongeren informatie punt		€ 0,--		Prestatieveld 2 Programma 6	Uitvoering			

3.4 Samenhang met andere beleidsterreinen

Informatie en advies worden niet alleen geboden op het gebied van de Wmo. De informatie- en adviesfunctie is ook van toepassing op andere wetgeving en regelingen zoals de WWB, loaw en loaz, over minimabeleid, schuldhulpverlening die door de gemeente worden uitgevoerd en op wet- en regelgeving die niet door de gemeente wordt uitgevoerd zoals de AWBZ, de Regeling zittend ziekenvervoer en Valys.

3.5 Hoe weten we, meten we of de doelstellingen bereikt worden

Prestatie-indicatoren zijn de

- de beschikbaarheid van informatie via verschillende media (digitaal, telefonisch en fysiek) die aansluit bij het mediagebruik van verschillende doelgroepen
- de aanwezigheid van informatievoorzieningen in de kernen
- de bekendheid van de wijze waarop en de plaats waar mensen informatie, advies en cliëntondersteuning kunnen krijgen (bekendheid Wmo-loket)
- klanttevredenheid (o.a. kwaliteitstelefoontjes)
- uitgevoerde burgerinitiatieven op het gebied van informatie, advies en cliëntondersteuning
- aantal loketcontacten

Aanbeveling 20

De in dit hoofdstuk genoemde extra activiteiten te gaan uitvoeren. Prioriteit te geven aan de uitvoering via aanpassing van de capaciteitsplanning. Het genoemde extra budget van € 45.000,- voor dit prestatieveld voor 2008, ter beschikking te stellen.

Budgetten en capaciteit voor 2009 en later eerst ter beschikking te stellen na de ontvangst van tussentijdse evaluaties en op basis van in de jaarbegrotingen opgenomen bedragen.

4. Prestatieveld 4 Het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers

4.1 Wat willen we als gemeente bereiken ten aanzien van dit prestatieveld

Visie

Vrijwilligers en mantelzorgers zijn van onschatbare waarde voor de samenleving. De inzet van vrijwilligers en mantelzorgers vergroot de participatie van mensen en maakt een samenleving leefbaarder. Dankzij de inzet van vrijwilligers kunnen tal van activiteiten (sport, jeugd, ouderen) doorgang vinden.

De inzet van mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg zorgt voor een verminderd beroep op de gezondheidszorg. Ook daarom hecht onze gemeente veel waarde aan de inzet van vrijwilligers en mantelzorgers. Wij vinden het dan ook van groot belang dat ondersteuning geboden wordt aan huidige en toekomstige mantelzorgers en vrijwilligers zodat zij zich willen en kunnen blijven inzetten voor de samenleving.

Ten aanzien van die jeugd die momenteel nog niet betrokken is bij vrijwilligerswerk moet anders omgegaan worden met het doen van een beroep op hen om dit vrijwilligerswerk alsnog te gaan doen. Aan hen zal gevraagd worden om op ad hoc-basis vrijwilligerswerk te gaan doen waarbij er rekening mee gehouden zal worden dat het vrijwilligerswerk voor de jeugdige een extra 'voldoeningsfactor' heeft.

De gemeente moet zelf het goede voorbeeld geven.

Doelstellingen

Nieuwkoop wil behoud van het huidige voorzieningenaanbod dat door vrijwilligerswerk tot stand komt. Maar daarvoor is een toename nodig van het aantal vrijwilligers. De gemeente stelt zich tot doel dat er tussen 2007 en 2011 een toename is van 10% van het aantal vrijwilligers.

Mantelzorg wil zij op zodanige wijze steunen

- dat mantelzorgers van nu blijvend in staat zijn de zorg te kunnen blijven geven en
- dat mantelzorgers in de toekomst de steun krijgen die zij nodig hebben om dit zware werk te doen.

Daarvoor moet duidelijk zijn wie mantelzorger is. Dat is nu niet altijd bekend. In 2011 moet er een stijging zijn van 10% van het bij het steunpunt mantelzorg bekende aantal mantelzorgers

Afgeleide doelstelling is dat de gemeente propageert dat vrijwilligerswerk en mantelzorg nodig is én vanzelfsprekend is voor iedereen uit onze gemeenschap. Dat bevordert ook de sociale cohesie (prestatieveld 1). De gemeente wil bereiken dat er in 2011 een

toename is van 10% van het aantal activiteiten/organisaties die door vrijwilligers worden gedragen, ten opzichte van 2007.

4.2 Wat willen we doen om de doelstellingen te realiseren?

Wat doen we al en willen we blijven doen

De gemeente Nieuwkoop bevordert vrijwilligerswerk en ondersteunt mantelzorgers door te participeren in de volgende regionale voorzieningen:

- Regionaal steunpunt mantelzorg bij Stichting Thuiszorg Groot Rijnland
- Respijtzorg voor mantelzorgers die tijdelijk ontlast moeten worden
- Regionaal steunpunt vrijwilligers
- Mantelzorgdag
- Digitale vrijwilligersvacaturebank
- Subsidiëring van vrijwilligersorganisaties

Daarnaast stelt de gemeente Nieuwkoop in 2007 één vrijwilligersprijs in voor de hele gemeente.

De gemeente heeft in 2007 opdracht gegeven aan Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden-Holland om te onderzoeken hoe het vrijwilligerstekort in de jeugdvoorzieningen kan worden opgeheven. Daaruit is voortgekomen dat met name allochtonen ondervertegenwoordigd zijn in dit specifieke vrijwilligerswerk en dat bedrijven meer ondersteuning kunnen bieden bij het verrichten van dit vrijwilligerswerk.

Inmiddels heeft de gemeente opdracht gegeven om daadwerkelijk over te gaan om vrijwilligers en bedrijven hiervoor te gaan werven.

Wat willen we extra gaan doen

Vanaf 2008/2009:

Gaat de gemeente

- alle vormen van vrijwillige inzet openlijk waarderen;
- vrijwillige inzet positief belichten en aantrekkelijk maken;
- een digitale activiteitenagenda creëren op de website van de gemeente (interactief)
- het eenvoudiger maken van het aanvragen van vergunningen
- afgestemd en tezamen met SWA en ISDR mensen activeren zonder of met beperkte activiteit (in het kader van iedereen aan de slag op de goede plek) die eventueel ook kunnen worden ingezet bij verenigingen (administratie, huisbezoeken, formulierenhulp et cetera) en bij/door de organisatie zelf.
- alle gemeenteambtenaren een middag verplicht vrijaf geven voor het verrichten van vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld op Make A Difference Day (MADD)
- bedrijven en leerlingen laten aanhaken bij MADD voor een dagdeel
- In de subsidieverordening een regeling opnemen om vrijwilligerswerk te stimuleren.

- een goede afstemming en samenwerking bewerkstelligen tussen professionele zorg, vrijwillige zorg en mantelzorg;
- onderzoeken of en hoe zij de kennis van zorgvrijwilligers en mantelzorgers kan (doen) vergroten³¹;
- de gemeente zal, op basis van een voor de Rijnstreek en voor Holland Rijnland uitgevoerd onderzoek over vormen van mantelzorgondersteuning, een keus maken of en hoe mantelzorgondersteuning vorm kan worden gegeven, zodat mantelzorgers goed op hun taak zijn, cq. blijven toegerust.

³¹ bijvoorbeeld door het (doen) organiseren van thema-avonden; maatschappelijke stage

4.3 Planning uitvoering nieuw beleid, kostenraming, overzicht huidige kosten

Kostenraming nieuw beleid					Planning			
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Opstellen beleidsnota vrijwilliger met de volgende onderwerpen:			250		X			
Vrijwillige inzet belichten en aantrekkelijk te maken	direct	0,--		Prestatieveld 3				
Deelname gemeente-ambtenaren aan activiteiten maatschappelijk ondernemen	indirect	€ 72.000,-- (180x4x100)				X	X	X
Subsidieverordening aanpassen met regeling stimulering vrijwilligerswerk	direct	0,--		Programma 5				
Opstellen beleidsnota mantelzorg met de volgende onderwerpen:			250		X			
Afstemming professionele-vrijwillige- en mantelzorg	direct	0,--						
Keuze meest adequate vorm van mantelzorgondersteuning	direct	0,--						
Waarderen vrijwillige inzet	direct	1.500,--	50	Programma 6	X			
Digitale activiteitenagenda	direct	€ 2.500,--	250	Prestatieveld 3		X		
Maatschappelijke activering mensen met beperking	direct	0,--	50	Prestatieveld 5 Programma 6. Samenwerking ISDR en SWA	Opnemen in kadernota ISDR			

Beleidsplan Wmo 2008-2011

Huidige kosten								
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Wat doen we: Regionaal Steunpunt mantelzorg bij Stgr	direct	€ 5.737,--	10	Prestatieveld 3	Doorlopend			
Respijtzorg mantelzorgers	direct	0,--	0					
Regionaal Steunpunt vrijwilligers	direct	0,--	20		Doorlopend			
Mantelzorgdag	direct	€ 5.000,--	40	Prestatieveld 3	Doorlopend			
Digitale vrijwilligersvacaturebank	direct	€ 500,--	0		Doorlopend			
Subsidiering vrijwilligersorganisaties	indirect			Zie prestatieveld 1	Doorlopend			

4.4 Samenhang in beleid

Het behalen van doelen hangt op vrijwel alle prestatievelden af van de inzet van vrijwilligers en mantelzorgers. De belangen van vrijwilligerswerk en mantelzorg-ondersteuning moeten daarom betrokken worden bij de beleidsontwikkeling van al die prestatievelden.

4.5 Hoe weten we, meten we of de doelstellingen bereikt worden

Prestatie-indicatoren zijn

- het aantal activiteiten/organisaties die door vrijwilligers worden gedragen
- het aantal vrijwilligers
- het aantal bij het steunpunt mantelzorg bekende mantelzorgers
- Uitkomst tevredenheidsonderzoek bij vrijwilligers en mantelzorgers

Aanbeveling 21

De in dit hoofdstuk genoemde extra activiteiten te gaan uitvoeren. Prioriteit te geven aan de uitvoering via aanpassing van de capaciteitsplanning. Het genoemde extra budget van € 1.500,- voor dit prestatieveld voor 2008, ter beschikking te stellen.

Budgetten en capaciteit voor 2009 en later eerst ter beschikking te stellen na de ontvangst van tussentijdse evaluaties en op basis van in de jaarbegrotingen opgenomen bedragen.

5 Prestatieveld 5 Algemene maatregelen die deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem bevorderen

5.1 Wat willen we als gemeente bereiken ten aanzien van dit prestatieveld

Visie

Alle inwoners van onze gemeente moeten zelfstandig kunnen leven, wonen en deelnemen aan de samenleving. Hiertoe zijn openbare gebouwen voor een ieder toegankelijk, kan een ieder zich makkelijk bewegen in zijn woonomgeving en is voor een ieder een geschikte woning aanwezig. Voor alle inwoners is een aanbod van sportactiviteiten en sociaal-recreatieve activiteiten aanwezig. Steeds meer collectieve voorzieningen komen beschikbaar.

Uitgangspunt bij dit prestatieveld is dat de handicap of de beperking van een persoon niet gezien wordt als een eigenschap van een persoon, maar als een gebrek in de fysieke en maatschappelijke omgeving.

Doelstellingen

In 2011

- zijn alle openbare gebouwen in onze gemeente voor een ieder vrij toegankelijk;
- is de openbare ruimte voor een ieder toegankelijk;
- is een plan in uitvoering genomen waardoor de vraag naar en het aanbod van aangepaste woningen, LevensLoop Bestendige Woningen en begeleid wonen in evenwicht komt;
- bestaan er verschillende nieuwe vormen van collectieve voorzieningen.

In 2008 is een nader onderzoek afgerond naar mogelijkheden voor meer collectieve voorzieningen.

5.2 Wat willen we doen om de doelstellingen te realiseren?

Wat doen we al en willen we blijven doen

In onze gemeente worden 3 woonzorgzones ontwikkeld: in Nieuwveen (bij Huize Ursula), in Langeraar Noord-Oost (sluit aan op de Aarhoeve) en in Nieuwkoop (Achterweg).

Dit jaar zijn in de regio Zuid-Holland Noord gezamenlijk met een aantal partners prestatieafspraken gemaakt op het gebied van Wonen, Zorg en Welzijn.

Regionaal wordt Collectief Vraagafhankelijk Vervoer aangeboden
(Rijnstreekhopper/Regiotaxi)

Wat willen we extra gaan doen

In 2008/2009:

Lokaal

- Opstellen WZW-beleidsplan
- Inventarisatie knelpunten in toegankelijkheid van openbare gebouwen en openbare ruimte in 2008
- Oplossen knelpunten toegankelijkheid openbare gebouwen en openbare ruimte in 2009-2011
- Inventarisatie behoefte en aanbod sociaal-recreatieve en sportieve activiteiten voor specifieke doelgroepen
- Bevorderen integrale aanpak binnen gemeentelijke organisatie zoals werk en inkomen en ruimtelijke ordening

Regionaal

- Onderzoek in 2008 naar mogelijkheden algemene en collectieve voorzieningen
- inventarisering naar welke collectieve voorziening zoals welzijnswerk, buurtopbouwwerk, community care er vraag is

5.3 Planning uitvoering nieuw beleid, kostenraming, overzicht huidige kosten

Nieuw beleid					Planning			
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Opstellen WZW-beleidsplan	Direct	0	300	Programma 6 / doelstelling 1, programma 7 / activiteit 3, programma 8 / doelstelling 1, 3, activiteit 1	X			
Inventarisatie en oplossen knelpunten in toegankelijkheid openbare gebouwen en openbare ruimte			50	Prestatieveld 1		X		
Inventarisatie behoefte en aanbod sociaal-recreatieve en sportieve activiteiten voor specifieke doelgroepen			25	Prestatieveld 1		X		
Bevorderen interne integrale aanpak					Continu	Continu	Continu	Continu
Onderzoek regionale mogelijkheden algemene en collectieve voorzieningen			50	Prestatieveld 1		X		
Inventarisatie regionale collectieve voorzieningen			50	Prestatieveld 1			X	

Beleidsplan Wmo 2008-2011

Huidige Kosten								
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Ontwikkelen woonzorg in Nieuwveen	Direct	PM	100	Programma 6 / doelstelling 1, programma 7 / activiteit 3, programma 8 / activiteit 1	Continu			
Ontwikkelen woonzorg in Nieuwkoop	Direct	PM	100	Programma 6 / doelstelling 1, programma 7 / activiteit 3, programma 8 / activiteit 1	Continu			
Ontwikkelen woonzorg in Langeraar Noord-Oost	Direct	PM	100	Programma 6 / doelstelling 1, programma 7 / activiteit 3, programma 8 / activiteit 1	Continu			
Prestatieafspraken op het gebied van Wonen, Zorg en Welzijn	Direct	0	100	Programma 6 / doelstelling 1, programma 7 / activiteit 3, programma 8 / activiteit 1	Uitwerking	Uitwerking	Uitwerking	Uitwerking

5.4 Samenhang in beleid

Binnen de gemeente is de uitvoering van prestatieveld 5 verdeeld over diverse afdelingen en secties. Zowel 'Samenleving', 'Ruimtelijke ordening' maar ook 'Verkeer en Vervoer', rekenen dit onderwerp tot hun aandachtsgebied. Het is daarom van belang dat een goede afstemming plaatsvindt tussen de diverse afdelingen.

Een integrale aanpak binnen gemeentelijke organisatie zoals werk en inkomen en ruimtelijke ordening is een voorwaarde voor het welslagen van beleid op dit prestatieveld.

5.5 Hoe weten we, meten we of de doelstellingen bereikt worden

De prestatie-indicatoren zijn:

- Toegankelijkheid van openbare gebouwen
- Toegankelijkheid van de openbare ruimte
- Vraag en aanbod van woningen ihkv begeleid wonen
- Vraag en aanbod van woningen: LevensLoop Bestendige woningen
- Aanbod sportactiviteiten en sociaal-recreatieve activiteiten gericht op de doelgroep
- Klanttevredenheid

Aanbeveling 22

De in dit hoofdstuk genoemde extra activiteiten te gaan uitvoeren. Prioriteit te geven aan de uitvoering via aanpassing van de capaciteitsplanning.

Budgetten en capaciteit voor 2009 en later eerst ter beschikking te stellen na de ontvangst van tussentijdse evaluaties en op basis van in de jaarbegrotingen opgenomen bedragen.

6. Prestatieveld 6 Het verlenen van individuele voorzieningen

6.1 Wat willen we als gemeente bereiken ten aanzien van dit prestatieveld

Visie

De gemeente Nieuwkoop wil dat alle inwoners van onze gemeente met een beperking in staat zijn om zelfstandig een huishouden te voeren, zich zelfstandig te verplaatsen in en om de woning, te beschikken over vervoersmogelijkheden en de mogelijkheid hebben andere mensen te ontmoeten en sociale verbanden aan te gaan. De gemeente verstrekt hiertoe voorzieningen aan diegenen die daar recht op hebben of laten anderen dat doen.

Uitgangspunt bij dit prestatieveld is dat de handicap of de beperking van een persoon niet gezien wordt als een eigenschap van een persoon, maar als een gebrek in de fysieke en maatschappelijke omgeving.

Doelstellingen

De gemeente wil dat eind 2008:

- Inwoners beter geïnformeerd zijn over financiële regelingen (zoals Bijzondere Bijstand en de Regeling Chronisch zieken)³²
- Gemiddeld 60% van alle verstrekkingen binnen 2 weken na afgifte van de beschikking zijn verstrekt
- 10% van de verstrekkingen geschiedt 'Klaar terwijl u wacht'

6.2 Wat willen we doen om de doelstellingen te realiseren?

Wat doen we al en willen we blijven doen

Het verstrekkingenbeleid van Nieuwkoop is vastgelegd in de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning, het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning en het Handboek voorzieningen maatschappelijke ondersteuning.

De uitvoering van taken in het kader van de implementatie van de eerste fase van de Wmo (Hulp bij het Huishouden, de voormalige Wvg en de informatie- en adviesfunctie) is belegd bij het zorgloket van de ISDR. Voor andere onderdelen ligt de uitvoeringstaak bij andere organisaties zoals bijvoorbeeld het Algemeen Maatschappelijk Werk.

Nieuwkoop heeft woonzorgprojecten (extramuraal zorg) samen met de stichting Wijze en Woudwetering en met Mediomare.

³² dit valt ook prestatieveld 3

Wat willen we extra gaan doen

- We verstrekken voorzieningen veel sneller.
- We gaan de Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Midden-Holland sterker bij beleid- en uitvoering van dit prestatieveld betrekken.

6.3 Planning uitvoering nieuw beleid, kostenraming, overzicht huidige kosten

Nieuw beleid					Planning			
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Het sneller verstrekken van voorzieningen	direct	ISDR	75		X	X		
Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Midden-Holland meer betrekken.	indirect	€ 5.000,-	50			X		

Overzicht huidige kosten								
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Verstrekingen voorzieningen Wmo:								
Huishoudelijke Verzorging	direct	€ 694.921,-	50	Prestatieveld 5 Programma 6 1 en 3				
Hulpmiddelen en voorzieningen	direct	€ 879.726,-	25	Prestatieveld 5 Programma 6 1 en 3				
Inburgering Nieuwkomers	indirect	€ 110.000,-	65	Prestatieveld 1 Programma 6 1 en 3				

6.4 Samenhang in beleid

Beleid op dit prestatieveld hangt samen met lokaal volksgezondheidsbeleid,

6.5 Hoe weten we, meten we of de doelstellingen bereikt worden

Prestatie-indicatoren zijn:

- bereik (aantal informatie- en adviesvoorzieningen)
- aantal aanvragen hulp bij het huishouden, woonvoorzieningen, rolstoelvoorzieningen en vervoersvoorzieningen
- aanbod van voorzieningen: maaltijdvoorziening, sociale alarmering, klussendiensten, algemeen maatschappelijk werk, dagbesteding voor ouderen
- doorlooptijden
- resultaten van het klanttevredenheidonderzoek in relatie tot demografische gegevens.

Aanbeveling 23

De in dit hoofdstuk genoemde extra activiteiten te gaan uitvoeren. Prioriteit te geven aan de uitvoering via aanpassing van de capaciteitsplanning.

Budgetten en capaciteit voor 2009 en later eerst ter beschikking te stellen na de ontvangst van tussentijdse evaluaties en op basis van in de jaarbegrotingen opgenomen bedragen.

7. Prestatieveld 7: het bieden van maatschappelijke opvang en bestrijden van huiselijk geweld

7.1 Wat willen we als gemeente bereiken ten aanzien van dit prestatieveld

Visie

Dat huiselijk geweld plaatsvindt is een gegeven. Wanneer het voorkomt, moeten zowel de slachtoffers als de daders worden begeleid zodat in de toekomst hernieuwd geweld uitblijft. Wanneer mensen, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving, biedt onze gemeente hen die ondersteuning die zij nodig hebben om weer deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Signalering van huiselijk geweld is een probleem wat als onderdeel van de signalering van zorgbehoeften moet worden opgepakt zoals beschreven in prestatieveld 3. Dat betekent dat de intermediairen³³ een grote rol spelen bij ook deze vorm van zorgsignalering. Hoewel de gemeente dit niet kan beïnvloeden is zij van mening dat voor een aantal van hen de mogelijkheid moet komen – een vermoeden van – huiselijk geweld aan te geven in het Elektronisch Kinddossier. Registratie van vermoedens van huiselijk geweld is belangrijk om zo vroeg mogelijk ondersteuning te kunnen bieden.

Uitgangspunt bij dit prestatieveld is dat de handicap of de beperking van een persoon niet gezien wordt als een eigenschap van een persoon, maar als een gebrek in de fysieke en maatschappelijke omgeving.

Doelstelling

Met het voeren van beleid op het gebied van huiselijk geweld wil onze gemeente bereiken dat in 2011:

- het aantal meldingen huiselijk geweld met 50% is toegenomen ten opzichte van 2007
- er een dalende tendens is in de cijfers huiselijk geweld bij politie

7.2 Wat willen we doen om de doelstellingen te realiseren?

Wat doen we al en willen we blijven doen

Het beleid op de gebieden van prestatieveld 7 wordt momenteel uitgevoerd door de centrumgemeente Leiden in afstemming met de regiogemeenten. De voorzieningen die

³³ Intermediairen: een ieder die vanuit zijn professionele en/of maatschappelijke functie in staat is problemen te signaleren en/of aangesproken te worden door zorgbehoeftigen over hun zorgvraag: politiemensen, medewerkers van de gemeente, huisartsen, dominee, pastoor, bestuursleden van verenigingen, sporttrainers en –coaches, peuterleidsters, leerkrachten etc.

deze gemeente financiert zijn ook ten behoeve van de inwoners van de regiogemeenten opgezet.

Het betreft hier

- inloophuizen in Leiden
- vrouwenopvang
- het Steunpunt Huiselijk Geweld
- Crisisopvang Maatschappelijk Werk

Wat willen we extra gaan doen

Ten aanzien van dit prestatieveld willen we samen met de gemeenten Alkemade & Jacobswoude en Rijnwoude en centrumgemeente Leiden een probleeminventarisatie doen en beleid ontwikkelen.

Wanneer in de toekomst door het rijk overheveling van gelden plaatsvindt zullen deze gelden 1:1 overgedragen worden aan de gemeente Leiden, zo lang de door hen geplande activiteiten bijdragen aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente Nieuwkoop.

Daarnaast willen we bij de inwoners van Nieuwkoop aandacht gaan vragen voor geweld in huis.

Bij de intermediairen, inclusief personeel van de gemeentelijke sociale dienst en het zorgloket (ISDR) willen we meer herkenning van huiselijk geweld bewerkstelligen, als onderdeel van de totale zorgbehoefteherkenning. Aan de politie zal gevraagd worden hun voorlichtingsbijeenkomst hierover een of meermalen te houden.

7.3 Planning uitvoering nieuw beleid, kostenraming, overzicht huidige kosten

<u>Nieuw beleid</u>					<u>Planning</u>			
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Bovenlokale probleeminventarisatie en beleidsontwikkeling	Direct	0,--	100	Programma 6 / doelstelling 1, Programma 7 / strategisch doel 3, 6			X	
Aandacht voor geweld in huis bij inwoners en intermediairen	Direct	0,--	100	Programma 6 / doelstelling 1, Programma 7 / strategisch doel 3, 6	X			

Beleidsplan Wmo 2008-2011

Overzicht huidige kosten								
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Inloophuizen in Leiden	Direct	€ 0,--	0	Programma 6 / doelstelling 1, Programma 7 / strategisch doel 3, 6	-	-	-	-
Vrouwenopvang	Direct	0,--	0	Programma 6 / doelstelling 1, Programma 7 / strategisch doel 3, 6	-	-	-	-
Steunpunt Huiselijk Geweld	Direct	0,--	0	Programma 6 / doelstelling 1, Programma 7 / strategisch doel 3, 6	-	-	-	-
Crisisopvang Maatschappelijk Werk	Direct	5.798,--	10	Programma 6 / doelstelling 1, Programma 7 / strategisch doel 3, 6	-	-	-	-
Algemeen Maatschappelijk Werk	Indirect	281.920,--	40	Prestatievelden 1, 3, 5 en 6 Programma 6 / doelstelling 1, Programma 7 / strategisch doel 3, 6	-	-	-	-
Slachtofferhulp	Indirect	5.350,--	10	Programma 6 / doelstelling 1, Programma 7 / strategisch doel 3, 6	-	-	-	-

7.4 Samenhang in beleid

Ten aanzien van dit prestatieveld is samenhang met de beleidsvelden Lokaal Gezondheidsbeleidsplan, Jeugd en Integrale Veiligheid.

7.5 Hoe weten we, meten we of de doelstellingen bereikt worden

Prestatie-indicatoren zijn

- aantal cijfers van huiselijk geweld (politie)
- aantal meldingen huiselijk geweld (Advies- en Steunpunt Huiselijk geweld Z-H N)
- aantal voorlichtingsactiviteiten
- aantal plaatsen maatschappelijke opvang in relatie tot vraag
- aantal plaatsen vrouwenopvang in relatie tot vraag
- activiteiten op dit prestatieveld

Aanbeveling 24

De in dit hoofdstuk genoemde extra activiteiten te gaan uitvoeren. Prioriteit te geven aan de uitvoering via aanpassing van de capaciteitsplanning.

Budgetten en capaciteit voor 2009 en later eerst ter beschikking te stellen na de ontvangst van tussentijdse evaluaties en op basis van in de jaarbegrotingen opgenomen bedragen.

8. Prestatieveld 8: Openbare Geestelijke GezondheidsZorg (OGGZ)

8.1 Wat willen we als gemeente bereiken ten aanzien van dit prestatieveld

Visie

Er is onvoldoende inzicht in de omvang van behoefte en gebruik van OGGZ. In het Lokaal Gezondheidsbeleidsplan moet een probleemschets worden opgenomen.

Het beleid op het gebied van openbare geestelijke gezondheidszorg wordt momenteel uitgevoerd door de centrumgemeente Leiden. De voorzieningen die deze gemeente financiert zijn ook ten behoeve van de inwoners van de regiogemeenten opgezet. Wanneer in de toekomst door het rijk overheveling van gelden plaatsvindt aan Nieuwkoop zullen deze gelden 1:1 overgedragen worden aan de gemeente Leiden, zo lang de door hen geplande activiteiten bijdragen aan de beleidsdoelstellingen van onze gemeente zoals die geformuleerd gaan worden/zijn in het Lokaal Gezondheidsbeleidsplan.

Uitgangspunt bij dit prestatieveld is dat de handicap of de beperking van een persoon niet gezien wordt als een eigenschap van een persoon, maar als een gebrek in de fysieke en maatschappelijke omgeving.

Doelstelling

Als onderdeel van het Lokaal gezondheidsbeleidsplan uiterlijk in 2008 een eigen beleid OGGZ ontwikkeld hebben, zo mogelijk in samenwerking met de centrumgemeente en met de gemeenten Alkemade & Jacobswoude en Rijnwoude.

8.2 Wat willen we doen om de doelstellingen te realiseren?

Wat doen we al en willen we blijven doen

- Zorgnetwerk
- Bureau Schuldhulpverlening
- Meldpunt overlast
- 1:1 overdracht van eventueel van het rijk voor de uitvoering van dit prestatieveld te ontvangen budgetten, totdat zelf beleid is ontwikkeld

Wat willen we extra gaan doen

Ten aanzien van dit prestatieveld willen we samen met de gemeenten Alkemade & Jacobswoude en Rijnwoude en centrumgemeente Leiden een probleeminventarisatie doen en beleid ontwikkelen.

8.3 Planning uitvoering nieuw beleid, kostenraming, overzicht huidige kosten

<u>Nieuw beleid</u>					<u>Planning</u>			
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Bovenlokale probleeminventarisatie en beleidsontwikkeling	Direct	0,--	100	Programma 6 / doelstelling 1, programma 7 / doelstelling 3, 6, strategisch doel 6			X	

<u>Overzicht huidige kosten</u>								
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Zorgnetwerk	Direct	0,--	0	Programma 6 / doelstelling 1, Programma 7 / doelstelling 3, 6, strategisch doel 6	-	-	-	-
Schuldhelpverlening	Direct	24.000,--		Programma 6 / doelstelling 1, programma 7 / doelstelling 3, 6, strategisch doel 6				
Meldpunt overlast	Direct	5.000,--	0	Programma 6 / doelstelling 1, Programma 7 / doelstelling 3, 6, strategisch doel 6	-	-	-	-

8.4 Samenhang in beleid

Samenhang met Lokaal gezondheidsbeleid, Integraal veiligheidsbeleid, Jeugdbeleid, Openbare Orde en Veiligheid, Toezicht en Handhaving

8.5 Hoe weten we, meten we of de doelstellingen bereikt worden

Prestatie-indicator is:

- het aantal dak- en thuislozen in de regio;
- het aantal meldingen bij het meldpunt overlast

Aanbeveling 25

De in dit hoofdstuk genoemde extra activiteiten te gaan uitvoeren. Prioriteit te geven aan de uitvoering via aanpassing van de capaciteitsplanning.

Budgetten en capaciteit voor 2009 en later eerst ter beschikking te stellen na de ontvangst van tussentijdse evaluaties en op basis van in de jaarbegrotingen opgenomen bedragen.

Prestatieveld 9: Verslavingszorg

9.1 Wat willen we als gemeente bereiken ten aanzien van dit prestatieveld

Visie

Verslaving is niet goed. Nieuwkoop moet er alles aan doen om verslaving te voorkomen en te bestrijden. Uitgangspunt is dat de verslaafde zelf door de gemeente als zorgbehoevend wordt gezien.

Ten aanzien van alcoholgebruik moet bekend raken dat alcohol de gezondheid schaadt. Zeker bij jeugdigen. Onder de 16 jaar moet alcoholgebruik niet normaal gevonden worden.

Bij de burgers van Nieuwkoop moet bespreekbaar gemaakt worden dat 'te', teveel is. Zodat mensen zich bewust worden van hun eigen verslavingsproblematiek en zelf de conclusie trekken dat dit onverstandig is. Daarmee kunnen zij zelf de stap zetten om hulp in te roepen.

Uitgangspunt bij dit prestatieveld is dat de handicap of de beperking van een persoon niet gezien wordt als een eigenschap van een persoon, maar als een gebrek in de fysieke en maatschappelijke omgeving.

Doelstellingen

- Vermindering van 10% van het in 2007 door de GGD geconstateerde gebruik van alcohol onder volwassenen en ouderen in 2011
- Afname van het gebruik van alcohol bij jongeren onder de 16 jaar van 50%
- Vergroten bewustzijn "eigen" verslavingsprobleem, of dat gokken is of drugs of alcohol
- Meer aandacht voor verslaving, meer herkenning en afname aantal

9.2 Wat willen we doen om de doelstellingen te realiseren?

Wat doen we al en willen we blijven doen

Het beleid op het gebied van verslavingszorg en de opvang van verslaafden, wordt momenteel uitgevoerd door de centrumgemeente Leiden, de GGD en Parnassia.

.

Dat betreft het/de

- Inloophuizen
- Steunsysteem (GGD)
- Problematisch middelengebruik (Parnassia)
- Methadonverstrekking
- Ambulante hulp

- Dagbestedingprojecten
- Opvang

Wanneer in de toekomst door het rijk overheveling van gelden plaatsvindt aan Nieuwkoop zullen deze gelden 1:1 overgedragen worden aan de gemeente Leiden, zo lang de door hen geplande activiteiten bijdragen aan de beleidsdoelstellingen van Nieuwkoop zoals die geformuleerd gaan worden/zijn in het Lokaal Gezondheidsbeleidsplan.

Wat willen we extra gaan doen

- Uitwerking van een bewustwordingsproject alcoholverslaving
- Een appèl doen op de 'Moedige moeders', dwz het Volendams model: invoeren bij de signalering en bestrijding van verslaving.
- Met de in Nieuwkoop gevestigde sportclubs bespreken dat hun kantines rookvrij worden en, als de jeugd tot 16 jaar traint of speelt, alcoholvrij (zie ook prestatieveld 2).
- Zo mogelijk aanhaken bij landelijke acties
- De politie vragen intensiever te controleren op alcoholgebruik door bromfietzers (boete € 75,-)
- Zelf het goede voorbeeld geven door binnen het gemeentehuis een alcoholbeleid te laten formuleren
- Verzoeken om het formuleren van een alcoholbeleid bij organisaties waar de gemeente Nieuwkoop een bestuursfunctie vervuld.
- samen met de gemeenten Alkemade & Jacobswoude en Rijnwoude en centrumgemeente Leiden een probleeminventarisatie doen en beleid ontwikkelen.

9.3 Planning uitvoering nieuw beleid, kostenraming, overzicht huidige kosten

Nieuw beleid					Planning			
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Bewustwordingsproject alcoholverslaving + Moedige moeders + Overleg met sportclubs	Direct	15.000,-- Amendement 4	25	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 7 / doelstelling 3, 6, strategisch doel 6	X			
Aanhaken bij landelijke acties	Direct	0,--	25	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 7 / doelstelling 3, 6, strategisch doel 6	Continu	Continu	Continu	Continu
Alcoholcontroles bromfietzers politie	Direct	0,--	10	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 7 / doelstelling 3, 6, strategisch doel 6	Continu	Continu	Continu	Continu
Alcoholbeleid formuleren binnen gemeentehuis	Direct	0,--	25	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 7 / doelstelling 3, 6, strategisch doel 6		X		
Vragen om formuleren alcoholbeleid bij organisaties waar gemeente bestuursfunctie vervult	Direct	0,--	100	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 7 / doelstelling 3, 6, strategisch doel 6	X			
Bovenlokale probleeminventarisatie en beleidsontwikkeling	Direct	0,--	100	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 7 / doelstelling 3, 6, strategisch doel 6			X	

Beleidsplan Wmo 2008-2011

Overzicht huidige kosten								
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Verslavingszorg en – opvang	Direct	0,--	0	Programma 6 / doelstelling 1 Programma 7 / doelstelling 3, 6, strategisch doel 6	-	-	-	-

9.4 Samenhang in beleid

Samenhang met Lokaal volksgezondheidsbeleid, Integraal veiligheidsbeleid, Jeugdbeleid, Openbare Orde en Veiligheid, Toezicht en Handhaving

9.5 Hoe weten we, meten we of de doelstellingen bereikt worden

Prestatie-indicatoren zijn de cijfers gebruik van alcohol en drugs van de GGD.

Aanbeveling 26

De in dit hoofdstuk genoemde extra activiteiten te gaan uitvoeren. Prioriteit te geven aan de uitvoering via aanpassing van de capaciteitsplanning. Het genoemde extra budget van € 2500,- voor dit prestatieveld voor 2008, ter beschikking te stellen.

Budgetten en capaciteit voor 2009 en later eerst ter beschikking te stellen na de ontvangst van tussentijdse evaluaties en op basis van in de jaarbegrotingen opgenomen bedragen.

10. Bijzondere doelgroep: ex-gedetineerden

10.1 Wat willen we als gemeente ten aanzien van deze bijzondere doelgroep bereiken

Visie

Van de groep ex-gedetineerden is een gedeelte zorgbehoevend. Iemand die uit detentie komt heeft ook een Identiteitsbewijs nodig, wellicht huisvesting, een uitkering, (voortzetting van) een re-integratietraject, verslavingszorg.

De gemeente wil zich ten aanzien van deze bijzondere groep zorgbehoevenden niet aan haar verantwoordelijkheid onttrekken.

Absolute randvoorwaarde om deze verantwoordelijkheid op zich te kunnen nemen is

- dat de Dienst Justitiële Inrichtingen de gemeente tijdig informeert als een zorgbehoevende detentie verlaat,
- dat de gemeente vóór vrijlating geïnformeerd wordt over de aard van de zorgbehoefte,
- dat er een zorgvuldige overdracht plaatsvindt op een wijze en op een moment dat de gemeente inderdaad haar verantwoordelijkheid kan nemen en hulpverleners kan inschakelen en
- dat er – in voorkomende gevallen – overleg kan plaatsvinden met reclassering.

Doelstellingen

De gemeente wil bewerkstelligen dat àlle zorgbehoefte ex-gedetineerden adequaat opgevangen worden.

Daarvoor moet echter eerst aan de genoemde randvoorwaarden zijn voldaan.

10.2 Wat willen we doen om de doelstellingen te realiseren?

Wat doen we al en willen we blijven doen

Incidenteel worden mensen uit deze bijzondere doelgroep geholpen door ISDR. Cijfers zijn niet bekend.

Wat willen we extra gaan doen

Samen met de gemeenten Alkemade & Jacobswoude en Rijnwoude een probleeminventarisatie doen en beleid ontwikkelen.

10.3 Planning uitvoering nieuw beleid, kostenraming, overzicht huidige kosten

Nieuw beleid					Planning			
Omschrijving activiteit	Wmo-gerelateerd direct of indirect	Budget	Uren	Relatie met onderdelen programma-begroting of prestatievelden	2008	2009	2010	2011
Met de R3 gemeenten beleid ontwikkelen voor adequate opvang van ex-gedetineerden	direct	€ 1000,--	100	Prestatieveld 3 Prestatieveld 5 Prestatieveld 6			X	

10.4 Samenhang in beleid

Nog niet bekend

10.5 Hoe weten we, meten we of de doelstellingen bereikt worden

Nog niet bekend

Aanbeveling 27

De in dit hoofdstuk genoemde extra activiteiten te gaan uitvoeren. Prioriteit te geven aan de uitvoering via aanpassing van de capaciteitsplanning.

Budgetten en capaciteit voor 2009 en later eerst ter beschikking te stellen na de ontvangst van tussentijdse evaluaties en op basis van in de jaarbegrotingen opgenomen bedragen.

Bijlage gebruikte afkortingen

AMW	Algemeen maatschappelijk werk
AWBZ	Algemeen Wet Bijzondere Ziektekosten
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
CVTM	Subsidieregeling coördinatie vrijwillige thuishulp en mantelzorg
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
EHBO	Eerste hulp bij ongelukken
FNV	Federatie van Nederlandse Vakbonden
GGD	Gemeentelijke geneeskundige dienst
ISDR	Intergemeentelijke Sociale Dienst De Rijnstreek
ITS	Internationaal toegankelijkheids symbool
JOP	Jongerenontmoetingsplek
MEE	Stichting MEE (geen afkorting) (voorheen Sociaal Pedagogische Dienstverlening)
NBvP	Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen (Vrouwen van Nu)
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OSO	Overleg Samenwerkende Ouderenorganisaties
PGB	Persoonsgebonden budget
RO	Ruimtelijke ordening
SCW	Sociaal cultureel werk/ het oude opbouwwerk
SMDMH	Stichting maatschappelijke dienstverlening Midden-Holland (AMW)
STGR	Stichting Thuiszorg Groot Rijnland
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wvg	(voormalige) Wet voorzieningen gehandicapten
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
ZAT	Zorgadviesteam

Belangrijkste adviezen en opmerkingen inspraakavond Wmo 25 september

De met een * gemarkeerde adviezen zijn of waren al opgenomen in de tekst van deze beleidsnota, respectievelijk zijn of worden in uitvoering genomen:

Ten aanzien van Leefbaarheid en Sociale Samenhang

1. Breng samenhang in het gemeentelijk beleid *
2. Matig de eisen die je aan vrijwilligers stelt *
3. 'Benoem' mensen in wijken en kernen die verantwoordelijkheid nemen voor onderhoud van wijkvoorzieningen. Geef hen bevoegdheden.
4. Betrek de kernen bij wat er nodig is *
5. Bevorder het opstellen van 'Gouden regels' voor elke kern *
6. BOB en Hopper zijn belangrijk voor de leefbaarheid in de kernen, maar vooral ook buiten de kernen. Deze voorzieningen moet blijvend goed aansluiten op de behoeften *
7. Gevarieerde bewoning in wijken *
8. Schep randvoorwaarden voor buurtfeesten

Ten aanzien van Jeugd en Opvoeding

9. Ontwikkel een jeugdbeleid *
10. Betrek de jeugd bij beleidsontwikkeling *
11. Een alcoholbeleid opstellen en dit handhaven *
12. Beloon de jeugd als ze iets goed doen
13. Vervang de trapveldjes door kunstgrasvelden
14. Kom met een standaardvergoeding voor vrijwilligers
15. Bewaak de huurtarieven van de gemeentelijke sportaccommodaties *

Ten aanzien van informatie, advies en cliëntondersteuning

16. Ontwikkel een gebruiksvriendelijk digitaal loket met beslisbomen
17. Rust de fysieke loketten ook uit met computer en internet
18. Gratis vervoer naar het loket voor inwoners die het loket moeilijk kunnen bereiken
19. Loketadviseurs moeten goed op de hoogte zijn van wet en regelgeving
20. Organiseer bijeenkomsten rond thema's. Gebruik daarbij de kennis van de inwoners.
21. Kies in het loket voor kwaliteit. Liever 15 dingen goed dan 85 een beetje.
22. Werk met onafhankelijke cliëntondersteunende organisaties in het loket
23. Houdt aanvraagformulieren eenvoudig
24. Biedt loketten in elke kern *
25. Leg huisbezoeken af bij cliënten die daar om vragen *
26. Leg, na toestemming van de cliënt, 1 dossier aan, in te zien door alle organisaties
27. Geef goede informatie over de Wmo, ook in de media.

Ten aanzien van de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers

28. Maak de gemeentelijke website eenvoudiger en beter toegankelijk

29. Stimuleer meer samenwerking tussen de vrijwilligersorganisaties in de zorg en de ZAT-teams, bijvoorbeeld door het houden van themabijeenkomsten
30. Vergroot de kennis van vrijwilligers
31. Stimuleer de jeugd om vrijwilligerswerk te gaan doen *
32. Koester vrijwilligers. Waardeer ze expliciet.*
33. Laat vrijwilligerswerk vrijwillig blijven. Vraag niet te veel *
34. Regel aansprakelijkheidsverzekeringen

Ten aanzien van collectieve en individuele voorzieningen

35. Stel een Wmo-bus in voor het buitengebied *
36. Betrek de organisatie Greenwheels bij vervoer voor mensen met beperkingen
37. Zorg dat de verstrekking van hulpmiddelen meer maatwerk wordt *
38. Bewaak de tijd tussen aanvraag en verstrekking van hulpmiddelen permanent *
39. Realiseer meer uitleenpunten van rolstoelen in de kern Nieuwkoop *
40. Snelle inspectie bestrating
41. Meer controle op werkelijk gebruik scootmobiel
42. Schaf de bureaucratie af bij het aanvragen van hulpmiddelen
43. Onderzoek de vrijetijdsbesteding van mensen met een beperking *
44. Zorg in ieder geval bij openbare voorzieningen dat er aandacht is voor mensen met zintuig-beperkingen

Ten aanzien van het bieden van maatschappelijke opvang, het bestrijden van huiselijk geweld, Openbare Geestelijke GezondheidsZorg (OGGZ), Verslavingszorg, Zorgbehoefte ex-gedetineerden

45. Besteedt op scholen aandacht aan geweld
46. Geef meer aandacht aan bestrijding van geweld op scholen zelf
47. Biedt mogelijkheden tot scholing in het omgaan met geweld
48. Verlaag de tolerantie van volwassenen ten aanzien van alcoholgebruik door de jeugd
49. Bevorder de tolerantie naar sociaal zwakkeren door voorlichting (m.n. bij jeugd), door integratie op scholen en door aandacht van ouderen
50. Biedt de jeugd alternatieven/ruimte
51. Biedt lokaal opvang aan verslaafden
52. Bevorder vroegsignalering van verslavingsproblemen
53. Bevorder voorbeeldgedrag van bewoners
54. Zorg dat met verslaafden contact wordt onderhouden
55. Betrek mensen met verslaving/psychische klachten bij buurtactiviteiten/inloop
56. Zet op de internet-site van de gemeente links naar sites over bijvoorbeeld verslaving, depressie *

Algemeen

57. Richt een Wmo-platform op bestaande uit alle lagen van de bevolking *
58. Betrek scholen bij de Wmo